

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, razen nedelje in praznikov, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko državo na vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 3 K 50 h. Za Ljubljano s poštnim jamom na vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 3 K. Kdor hodi sam ponj, velja na celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne osira. — Za ostanila plačuje se od petrostopne peti-vrate po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izločijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je s Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Novi boji.

Kolikokrat so klerikalei zatrjevali svetu, da stoji naša stranka že ob robu propada in da ni daleč čas, ko bo klerikalna stranka zmagonosno stopala po bojišču preko ubitih zadnjih naprednjakov. Toda ta pobožna prorokovanja se niso uresničila! Naša stranka ni le z vspehom branila svoje pozicije proti sovražnikovemu navalu, ampak je sedaj močnejša in solidarnjša, nego kedaj prej.

Dasi so rabili klerikalei v boju proti nam najstrupenejše in najprobatnejše orožje, vendar nas niso mogli navzlic velikanskim svojim naporom premagati. Zastrupljene njihove bojne puške, ki so bile določene nam zadati smrtonosne rane, so ponajveč letele na klerikalce same nazaj.

Kaj vse so storili klerikalei od 1. 1890. sem, da bi našo stranko uničili, ali da bi jo spravili vsaj ob ves ugled in zaslobo v narodu! Napovedali so ji boj na nož, borbo na življenje in smrt. Naša stranka se tega boja ni strašila. Bile so se že silne bitke, toda naša stranka je odbila vselej podedonosno vsak napad in ni podlegla. Vsi klerikalni naporji so bili zaman. To uvidevajo že tudi klerikalei sami. To mora biti grenka zavest, gorjupo spoznanje za klerikalce, ko vidijo, da so zastoj leta in leta zapravljali vse svoje sile za boj proti nam, ne da bi mogli naštetati le enega, res znatnejšega uspeha!

Kar niso mogli izvojevati v odkritem boju z odprtim vizirjem, upajo sedaj doseči s premeteno zahrbtno mahinacijo. Skušajo namreč, kar so sicer že večkrat storili, a vselej brez uspeha, razdvojiti našo stranko.

To se je jasno pokazalo, ko sta se dr. Šusteršič in Šuklje, ta par „nobile fratrum“, toliko trudila, da bi pregovorila nekega odličnega člana naše stranke, da bi se ji izneveril in jel izdajati samostojne liberalne novine, ki bi se naj v prvi vrsti bojevale proti „Slovenskemu Narodu“. Toda ta malo diplomatičen poskus se je grdo izjalovil, Šukljeju in Šusteršiču so se prav pošteno pokazala vrata, kakor sta si zaslužila. Častivredna moža sta se lahko

uverila, da takih grdih, zaničljivih značajev ni v naši stranki, ki bi bili sposobni za izdajstvo in voljni se udati klerikalni snubitvi. Gospoda pač ne smeta posebi meriti drugi!

Ta slučaj pa tudi kaže, da so dočimniki, ki so menili, da bo Šuklje delal za zblizanje obeh nasprotujočih si strank v veliki zmoti. Šuklje se ni vrnil v politično areno kot zagovornik miru in sprave, ampak kot oznanjevalci neizprosne boja. Že iz njegovega kandidatnega govora je razvidno, da ni malo ne misli na zblizanje strank, na ublaženje političnih nasprotstev, nego da je tudi njemu smoter vseh smotrov odkrit ali zahrbtni boj proti narodni stranki, torej boj na vsak način. Vseled tega se pač mora pričakovati, da se bo sedaj borba še znatno poostрила, to tem bolj, ker je tudi duhovniška sinoda sklenila, da se morajo napeti vse sile, da se uniči naš list. Naš list zatreti, to je vodilno načelo vseh naših odkritih in skritih sovražnikov. Na sinodi se je celo zatrjevalo, da je s tem, ako se upropasti „Slovenski Narod“ uničena tudi vsa narodna stranka. Zato se je tudi določilo, da se mora z vsemi močmi delovati na to, da se listu čim prej upihne luč življenja, in ako treba, z najnasilnejšimi sredstvi.

Mi se teh sklepov prečistite sinode prav nič ne bojimo, konstatujemo pa, da stori vsak duhovnik čisto navadno hudodelstvo, če storjeni sklep izvrši. To nam dokazuje, da se gospodje ne strašijo niti protizakonitih sredstev, samo da bi mogli uničiti naš list!

Verjamemo, da bodo v to svrhu klerikalei napeli vse svoje moči in se s podvojenjo silo vrgli na „Slov. Narod“, kojega ne samo strupeno sovražijo, ampak katerega se tudi neznanosko boje. Oni se sicer ne boje ne Boga, ne hudiča, pač pa naprednega časopisja.

Mi se novih silnejših napadov, kakor se bili dosihdob, prav nič ne strašimo, marveč popolnoma zaupamo na naše somišljenike, kateri so nam bili v najburnejših in viharnejših časih krepka opora in na katere se trdno zanašamo, da nam bodo i v bodoče, ko se nam napoveduje borba na življenje in smrt brez pardona, stali verno na strani, boreč se z nami za načela svo-

bode in napredka. Prepričani smo, da bodo pripadniki naše stranke, držeč se načela „zvestoba za zvestobo“, se še tesneje združili v močno falango okrog našega lista in da nam bode s tako združenimi močmi prav lahko zmagonosno odbiti vsak sovražni napad in naval.

Deželni zbori za državni zbor.

Avstrijska vlada je res posebnost na svetu. Ukrene vedno nasprotno temu, kar želi ljudstvo. Zadnji čas so Slovani in Nemci zahtevali, naj se takoj skliče državni zbor, da pride pred ljudsko sodbo naredba vojnega ministrstva, vsled katere se pridržijo tretjeletniki v vojaški službi. In kaj je storil dr. Körber? Sklical je deželne zbornice, naj s svojim vsakdanjim zasedanjem premotijo preveč glasno javno mnenje. Sicer je zborovanje deželnega zbora marsikje prav potrebno, a poniževalno je le, kako osrednja vlada bagnetizuje ta ljudska zastopstva. Deželni zbori so dr. Körberju mali boben, s katerim se uduši preglasno mrmranje nezadovoljnega ljudstva. Tudi je poniževalno za deželne zastope, da nimajo določenega roka, kdaj naj zborujejo, da se ne upošteva deželna potreba, temuč odločuje ž njimi le vladna samovolja.

A zakaj se boji dr. Körber sklicati državni zbor? Boji se na eni strani levit, ki bi se čitale vojnemu ministertvu, na drugi strani pa simpatij z madjarskimi zahtevami, kakršne so že opetno izjavili Poljaki in Čehi. Boji se, da bi prišli Slovani z enakimi zahtevami glede armade, kakršne stavijo Madjari. Toda prav lahko je mogoče, da se bo dr. Körber varal, da z zasedanjem deželnih zborov ne bo zavladal pričakovani idilični mir, temuč bo odmevala ljudska nevolja iz deželnih zborov. Javno mnenje je povsod do skrajnosti napeto. Razni mestni in občinski zastopi so že tudi dali duška ljudski nevolji ter celo pretresali, ali bi ne kazalo, da ljudski zastopniki sploh ne gredo v deželni zbor.

Zadnji čas se je začela posebno gibati nemška ljudska stranka. V Lincu se je vršil včeraj strankin shod, ki se je izrekel glede pridržanja tretjeletnikov v vojaški službi, da je to protustavna odredba. Splošno se je zahtevalo, da se državni zbor takoj skliče.

Iste zahteve je sprejela tudi nemška ljudska stranka na Vorarlberškem. Deželni zbori, ki se bodo sestali pod takimi utisi, pač ne bodo imeli mirnega in plodonosnega zasedanja.

Kriza na Ogrskem.

Cesar je zapustil pri svojem odpotovanju ogrske politične kroge v popolni negotovosti. Avdijske v Budimpešti so bile brez vsakega vspeha, kar je spravilo cesarja v zelo slabo voljo. Nazori zaslišanih politikov so šli s cesarjevimi nazori tako daleč narazen, da je cesar uvidel, da je nadaljno pegajanje brezvspešno. Cesar je pričakoval, da stavi večina zahteve, na kojih podlagi bi bilo mogoče sestaviti kabinet. Toda večina noče govoriti prej, dokler se ne določi ministrski predsednik. Iz tega se je cesar prepričal, da si tudi v liberalni stranki niso na jasnem, kaj hočejo. Splošno se sodi, da krona ne bo pred 6. oktobrom storila nikakih novih korakov za rešitev krize. Sicer bo prišel cesar po obisku nemškega cesarja dne 20. t. m. zopet v Budimpešto, toda vrne se kmalu na Dunaj k sprejemu ruskega carja, potem pa gre na lov na Gor. Štajersko. Pri ministrskem svetu je poročal grof Khuen-Hedervary o svojih avdijskih pri cesarju. Njegovo poročilo je napravilo obupen vtis. Cesar je baje izjavil, da ne gre s koncesijami dalje, kot jih je imel Szell, rajši se odpove prestolu. Nasprotno pa poroča »Magyar Nemzet«, da se bodo narodne zahteve glede armade izpolnile. Dežela dobi koncesije, o kakršnih se pred dvema mesecema niti obstrukciji ni sanjalo. Vspehi bodo taki, ki bodo zanesli narodni duh v armado, ne da bi se

s tem kršila vojna organizacija. — Razjasnitev položaja se pričakuje od konference, ki jo skličejo zaupniki vseh ogrskih strank v kratkem v Budimpešto.

Vstaja v Macedoniji.

Bolgarski knez je sprejel v Evksinogradu tri odlične odposlance osrednjega bolgarsko-macedonskega odbora, ki so izročili knezu nekaj ultimatum, v katerem se daje knezu rok 14 dni, da se odloči, ali priskoči Macedoncem na pomoč, ali pa se naj odpove prestolu ter zapusti Bolgarsko. — Turška vlada je izročila avstro-ogrskemu in ruskemu poslanstvu spomenico o organizaciji, taktiki in delovanju vstaških čet. Kakor se v tej spomenici zatrjuje, potujejo grško-turški odličnjaki in komisije po deželi ter zbirajo stvari, ki so jih turške čete in bašibozuki odnesli prebivalstvu ter iste vračajo oropancem. V Kruševu in okolici so nabrali 5000 priropanih govedi. Tudi se med prebivalce deli žito in obleka. V bolgarskih krogih se boje, da bi znala Rumunija mobilizirati v prilog Turški. V vojaških krogih upajo, da Rumunija tega ne stori, ker ima tudi nad 200.000 vojakov pod turško vlado. Turčija je sklicala črno vojsko ter imajo baje čete že povelje, da prekoračijo bolgarsko mejo, da obkolijo vstaše za hrbtom. V Bejrutu se nadaljuje preganjanje in klanje kristjanov. Ameriške ladje so pripravljene za boj. Nadaljne vojne ladje se pričakujejo.

Politične vesti.

— Čehi na delu. Posl. Klofač je izdelal elaborat o čeških armadnih zahtevah ter ga izročil izvršilnemu odboru ostalih čeških strank. Posl. Choc izdeluje državno-pravni program, ki naj bo podlaga enotnemu postopanju čeških strank.

— Dopolnitev armade. V političnih krogih se govori, ako se na Ogrskem ne sprejme rekrutni zakon do novega leta, se skličejo nadomestni rezervisti; pri konjenikih

LISTEK.

Pred sezono 1903/4.

II.

Repertoir slovenskega gledališča za sezono 1903/4. obsega dramo, opereto in opero.

Kdor pozna sredstva, s katerimi razpolaga odbor »Dramatičnega društva« in se spomni hkrati drugih gledališč, ki so dobivala tri- do petkrat večjo subvencijo, se mora čuditi, da imamo Slovenci že dolgo vrsto let ne le prav dobro dramo, nego tudi prav dobro, za naše jugoslovanske razmere celo naravnost izvrstno opero, Vzroka je pač iskati v najvestnejši ekonomičnosti in previdnosti, s katero gospodari odbor »Dramatičnega društva«, v veliki skrbnosti, s katero se sestavlja repertoir in pa izredni požrtvovalnosti, s katero se vodi gledališče. Le tako si je možno razlagati, da smo si ne le ohranili svojo opero, nego jo glede repertoirja, opreme in glede kvalitete pevcev dvigamo od sezone do sezone.

Slovensko občinstvo se zaveda narodne važnosti svojega gledališča, ki je bilo in bo glavno narodno kulturno zabavišče vsega naroda. Gledališče nam je eden glavnih virov, iz katerega se širi ljubezen do slovenskega jezika in naše narodnosti ter se utrjuje zavest, da smo Slovani. Brez slovenskega gledališča bi danes Ljubljana ne imela tako odločno slovenskega lica in n. rodna zavednost bi ne bila prešinila vseh naših najboljših in najnižjih slojev s tisto silo, s kakršno vlada med nami danes. Zato pa nam je slovensko gledališče ne le hram zabave in umetniškega užitka, nego tudi največja narodna šola. Ves narod ga ljubi in skrbi za njegov prospek, podpira ga in ga bo podpiral v tihi, sladki zavesti, da donajajo žrtve stoteren sad, ki ne propade nikdar.

Operni repertoir obsega letos petorico velikih, svetovnoslavnih, krasnih novitet: Verdijevega »Othello«, Čajkovskega »Evgenija Onjegina«, Puccinijevo »Bohemo«, Meyerbeerovo »Nemo iz Portičev« in Mozartovo

»Čarobno piščalko«. Poleg teh se uprizori še več drugih slovenskih, nemških in italijanskih velikih oper ter hrvatska, Mandićeva noviteta »Peter Svačić«. Operete so na repertoiru tri: »Mascotte« (Audran), »Cigan baron« (Strauss) in »Amaconke« (Parma).

Odbor »Dramatičnega društva« je moral torej angaževati prav dobro operno in operetno osobje, da more absolvirati tak repertoir. In tudi tu je imel letos srečo. Za prve junaške tenorske vloge je angaževan bivši prvi tenor zagrebske, praške in krakovske opere, v Belemgradu odlikovani tenorist g. Stanislav Orželski. Primadona je bivša prva dramatična pevka brnskega gledališča gospa Marija Skalova, ki je pela z velikimi vspehi tudi že v Pragi in po raznih galiških mestih ter je bila zvezda Lacinovega opernega ensembela, ki je gostoval po Rumuniji, Ogrski in po Balkanu. Prve baritonske vloge bode letos pel gosp. Oskar Angeli, rodом Tržičan, ki je pel že v največjih severnoitalskih gleda-

liščih: v Milanu (Teatro Lirico), v Modeni, Ferrari, Firenzi, Padovi, Paviji, Ankoni (Jakinu), Galleratu, Garlasou, Trevisu, San Remu, Vicenzi, dalje tudi v Lisaboni na Portugalskem ter na Reki in v Trstu. Konservatorij je absolviral v Bologni ter pel kot absolvent v mestnem gledališču. Seveda ima gosp. Angeli velik italijanski in nemški repertoir.

Prve altovske vloge bo imela zopet bivša I. altistica zagrebske opere, gđ. Marija Glivarčeva. Za mladostno dramatične vloge sta angaževani najboljši mladi pevki praškega opernega naraščaja, gđ. Marija Kalivoda in gđ. Nadja Žichovska; prva je bila učenka bivšega prvega kapelnika »Narodnega divadla« gospoda Adolfa Čecha, druga najboljša učenka ugledne šole Parš-Žikešove in češkega umetnika Jos. Šmahe. — Prve basovske vloge bode pel gosp. Jan Patočka iz Prage, mlad pevec močnega in izredno nizkega glasu; druge tenorske vloge pa gosp. Fr. Lang, tudi iz Prage, iz ugledne šole g. Langove.

Vsi ti pevci in te pevke razpolagajo ne le z lepim glasovnim materialom, nego tudi z izvrstno šolo in rutino.

Operni zbor se je letos zopet deloma prenovil z mladimi glasovi, tako da bo zbor tudi še nadalje ena glavnih opor naše opere.

Tudi dramsko osobje se je za bodočo sezono deloma pomladilo ter se je angaževalo nekaj novih igralcev.

Prve ljubimске vloge je prevzel bivši prvi ljubimec brnskega gledališča, g. B. Čonský, za druge ljubimске vloge pa Srb, g. Lj. Iličić in Čeh, g. A. Zavadič. Izmed lanskega dramskega ensembela so ostali gđ. K. Ručková, gđ. Josipina Kreisova, ga. Danilova, ga. Dragutinovičeva in ga. Lierova. V ulogah s petjem pa pomagala tudi gđ. M. Žichovska. Dalje so angaževani gg.: Fr. Lier, A. Verovšek, A. Danilo, L. Dragutinovič, Boleška, H. Nučič in Fran Perdan. Letos se je pomnožil tudi slovenski dramski naraščaj ter so angaževani gg.: Molek, Bukšek,

in topničarjih, kjer ni nadomestnih rezervistov, se bodo sklicali rezervisti v aktivno službovanje.

— Pretep na shodu. V Hrudimu je prišlo na shodu med Mladoghehi in češkimi agrarci do pretepa. Vlado zastopnik je moral shod razpustiti.

— Častniška zarota v Srbiji. Včeraj se je vršil v tej zadevi ministrski svet pod kraljevim predsestvom. Sklenilo se je, da morajo vsi častniki zarotniki znova kralju priseči, ako pa tega ne store, postavijo jih pred vojno sodišče. Bati se je, da bi zarotniki naščuvali vojaštvo ter šli z njimi iz Niša v Belgrad ter prisilili kralja, naj izključi kraljeve morilce iz armade. General Magdalenic je priobčil v nekem listu, da so častniki 10. junija onečastili svojo uniformo ter izjavljali, da je zapiranje zarotnikov nepravilno. Minister Protić je vsled tega rekel v ministrskem svetu, da Magdalenic ne sme več nositi generalske uniforme.

— Nadvojvodinja Izabela in njena hči nadvojvodinja Marija Henrieta sta prišli na Dunaj.

— Angleški kralj je imenoval portugalskega kralja admiralom angleške mornarice.

— Ameriški Poljaki so poslali v Vatikan delegacijo, ali se jim naj dá poljski škof ali pa bo vseh 80 000 ameriških Poljakov prestopilo k protestantizmu.

— Peru je dobil novega predsednika v osebi Manuela Candamo.

— Obletnica smrti cesarice Elizabete. Danes so položili na cesaričino krsto vence med drugimi: španska kraljica, grofica Lonyay, mesto Dunaj, knežinja Windischgrätz itd.

— Velike spremembe v ruski diplomaciji se pričakujejo v najkrajšem času. Rimski poslanik Nelidov in dunajski poslanik Kapnist se odpokličeta. Tudi Pobiedonoscev baje odstopi ter postane višji prokurator sv. sinoda grof Šermentiev.

Dopisi.

Iz Ljubljane. II. skupina slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani imela je dne 6 t. m. svoj ustanovni zbor. Gospod tajnik Viktor Karlinger otvoril je zborovanje ob 1/2 3. uri popoldne, srčno pozdravljajoč vse došle tovariše, sosebno iz Celja došlega gosp. Dobrškega, ter z lepimi besedami pozivljajoč tovariše k vzajemnosti. — Na to vršila se je volitev odbora s sledečim vspehom: Izvoljeni so bili: Josip Christof, odvetniški solicator, predsednik; Milan Cimerman, odvetniški solicator, tajnik; Viktor Karlinger, odvetniški solicator, blagajnik in Matija Rodó, odvetniški uradnik, namestnik. Tovariš g. Dobršek govoril je o naši organizaciji; tovariš g. Šubie iz Škofje Loke postavil je 3 nasvete, izmed kojih je bil pa le eden sprejet. Novoizvoljeni predsednik Josip Christof zaključil je ob 4. uri popoldne zborovanje, zahvaljujoč se za zaupanje, katero so

Eržen, gdč. Kočevar, gdč. Traven in gdč. Izlakar.

Dramatična šola je štela letos 30 gojencev in gojenk ter bo tvorila, kakor vsako leto, dramsko in operno komparzerijo.

Kakor repertoire je torej tudi ensemble opere in opere ter drame izbran sredino in vestno, tako da se nam je nadejati najlepše sezone.

Lani se je doseglo največje število predstav v sezoni; igralo in pelo se je namreč 100krat. Popoldanske in večerne predstave so bile poprečno prav dobro obiskane, kar je pač dokaz, da je tudi našemu občinstvu gledališče že živa potreba.

Misliti bo torej na to, da se do seženih 100 predstav v sezoni za prihodnost ne le ohrani, nego da se polagoma tudi pomnoži. Doseči bo treba, da dobi slovensko gledališče oder deželnega gledališča na porabo vsak drug dan, s čimer dospemo na stopnjo prvih slovenskih gledališč! Per aspera ad astra!

Da bi se to zgodilo čim prej je naša najgorkejša želja.

stavili tovariši v njega s tem, da so ga izvolili predsednikom. Zatrtil je, da bo s svojimi skromnimi močmi delovati v prosep družstva, povabil navzoče k vzajemnosti, ter se zahvalil za njih navzočnost, obenem pa tudi izrekel magistratnemu oficijalu g. Gutniku za njegovo že tolikrat izkazano blago naklonjenost naproti društvu srčno zahvalo.

Iz Ajdovščine. Prvi občni zbor podružnice Slovenskega planinskega društva za sodna okraja Ajdovski in Vipavski, se bode vršil v prostorih društva „Edinost“ v Ajdovščini dne 12. septembra 1903, ob 8. uri zvečer. Namestništvo v Trstu je namreč potrdilo pravila. Podružnica se bo konstituirala na ustanovnem občnem shodu, h kateremu vabi pripravljali odbor vse bližnje domoljube in prijatelje naše domovine, ki žele, da ostanejo naše krasne gore in planine tudi v bodoče naše in jih prosijo, da se prijavijo omenjenega dne mnogostevilno k zboru. Gotovo bode vsak zaveden Slovenec z veseljem pozdravil ta novi korak v narodno-društvenem življenju Vipavske doline, saj je vsakemu dovolj jasno, kako eminentnega pomena je za slovenski narod delovanje SL. pl. dr. Narodna dolžnost vsacega domoljuba je torej, podpirati to društvo, ki si je med drugimi vzvišenimi smotri postavilo za glavno nalogo, braniti našo domovino in nje divne gore pred zemlje lačnimi sosedi. In da se to zgodi, da ohranimo svojih gora slovenski značaj, da bodo tudi po naših vipavskih in primorskih gorah bleščali le slovenski napisi in kazipoti, v ta namen se ustanavlja ta najjužnejša postojanka SL. pl. dr. v boju za rodno zemljo.

Gore v našem okolišču se sicer ne morejo meriti z Julijskimi ali Savinjskimi v višini ali divjoti, toda vkljub temu, da so večinoma lahko pristopne in posebno pristopne za manjše izlete, preseneti vsacega obiskovalca divni razgled, ki se nudi očem raz njih vrhov. Poleg tega pa hrani naš kolikor toliko kraški svet več votlin in jam, ki čakajo, da se jih preišče in naredi pristopne in ki bodo provzročeni trud gotovo bogato poplačale. Delokrog je začetan, na delo torej, vipavski in ajdovski domoljubi! Pripravljali odbor pričakuje upravičeno od vas, da se združite v ljubezni do rodne grude v kolikor mogoče velikem številu, ter vam kliče krepak planinski „Na zdar“! Za pripravljali odbor podružnice Slovenskega planinskega društva v Ljubljani za sodna okraja Ajdovski in Vipavski.

Anton Lokar l. r., župan
t. č. predsednik.

Iz Ormoža. Veliki koncert tukajšnjih podružnic družbe svetega Cirila in Metoda minil je tukaj predzadnjo nedeljo vsestransko imenito. Bilo je lepo vreme in toliko odličnih gostov, da še na krasnem vrtu g. Kalchbrennerja vsi prostorov niso dobili. Varaždinska godba, obstoječa iz 30 mož, svirala je kaj spretno in mnogo, popevali so naši in hrvaški pevci in pevkine (društvo Vila iz Varaždina), da je bilo vse veselo in navdušeno. Razglednice, šaljiva pošta, šopki in konfeti so bili do zadnjega razprodani ter so zabavo posebno animirali. Dohodki so bili nepričakovano lepi tako, da je čistega dobička dobila glavna družba 150 K, okoliška šola pa dobi nad 50 K za šolsko kuhinjo in božičnico. Bog daj, da bi se v Ormožu priredilo več enakih zabav. Končno prosimo za sprejem nastopne zahvale: Podpisani odbor „moške podružnice sv. Cirila in Metoda v Ormožu“ si dovoljuje tem potom izreči najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da se je zadnji veliki koncert v Ormožu vršil tako sijajno. Posebno pa se zahvaljuje: slavnemu pevskega društvu „Vila“ s pevovodjem profesorjem godbe g. Vjekoslavom Rosenberg-Ružičko, ki je obenem spretno vodil slavno meščansko godbo iz Varaždina, za posebne točke petja in godbe; slavni ženski podružnici ormoški za prijazno sodelovanje; g. Domijan Serajniku za izvrstno vodstvo koncerta; vsem cenjenim damam pevkam in gospodom pevcom iz Ormoža in okraja za preobitni trud, posebno solistom: g. dr. Bela Štuhec u, g. Francu Serajniku ter gospicam Antoniji in Mariji Stupca, kakor Angeli in Anki Repič za njih krasno petje in sviranje; vsem narodnim gospicam in gospodom za okrašenje slavnostnega prostora; vsem dragim in milim gostom, ki so tako mnogobrojno prišli iz Hrvaškega, domačih krajev, osobito pa iz Varaždina. — Odbor.

Šuklje pred volilci.

IV.

Šuklje v Zatičini.

(Konec.)

Pomnožitev produktivnosti človeškega dela in pomnožitev produktov na danem svetu so tudi zadače kmetijstva.

Fabrika ima v teh ozirih lahko, ista lahko proizvaja neizmerno, kmet se pa zemlji zameri, ako jo preveč izsesava. Tu so postavljene meje, katere mora razširiti le mala kmetija, ne pa veleposstvo. Le to mora stroške produkcije pomnožiti, ker mašinerija na kmetiji te rabe nima, kakor v industriji, kjer je treba dosti ročnega dela; le te roke zamorejo produktivnost vzvišati. V ekstenzivnem kmetovanju, pridelovanju zrna, zamorejo mašine 3/4 dela storiti, v intenzivnem delu vrtnarskih rastlin in pri reji živine pa le malo.

Zaradi tega človek išče dalje, še deviške kraje, kjer žito proizvaja, drugače bi že imel Malthus prav, ki pravi, da se množe živila v aritmetični, ljudstvo pa v geometrični progresiji, ali, večina fabrišnega delavstva bi morala na kmetijo nazaj, da se vsi prehranijo. Industrija se je mogla v Evropi in Ameriki le radi tega do današnjega viška popeti, ker so ti deviški kraji dajali žita in surovine Evropi. Brez teh pridelkov iz daljnih svetov ne moremo biti. Ti so cenejši, ker je zemlja teh daljnih svetov še nova, rodovitna. To bo še dolgo moralo biti in naša veleposstva ne morejo tekmovali s proizvodnjo žita. Ali le na to proizvodnjo so nakazani, ker ne morejo s dninarji intenzivno kmetovati. Tuja konkurenca je glede ekstenzivnega kmetovanja jakša, posebno, ker lahko žito, moko v zdajšnjih prometnih razmerah daleč razpošilja.

In tako pride, da žita proizvaja daljni novi svetovi, vrtnarske pridelke pa dežele, ki so blizu trgov in stajališč industrije. In to povzroči, da je nehalo staro kmetovanje s stalno kulturo in s stalnim vrstjenjem sadov.

Ekstenzivno kmetujoč kmet, ki vse za svoje življenje potrebno sam prideluje, potrebuje več kmetijskega areala, kakor intenzivno delujoč kmet. Proizvajanje žita, živine na paši zahteva dosti sveta. Tu se kmetuje z dninarji. Ali če svetovno gospodarstvo stvarja konkurenco z daljnimi svetovi mora naše veleposstvo ustaviti delo in nastati morajo male kmetije. V daljavi in začetku gospodarskega razvoja — veleposstvo, v bližini in na višji stopnji intenzitete — mala kmetija. Ravno narobe, kakor v mehaničnem delu: rokodelstvo v geografski in zgodovinski daljavi, v bližini in na višku razvoja veliko podjetje, velika fabrika. Zaradi tega je konkurenca Amerike naša veleposstva strla in povzdignila male kmetije. Tiste kmetije, ki so že zgodaj to pot zasledovale, niso dosti trpele po konkurenci te tujine. Ceno žito kupujejo mali kmeti, ali vzdignejo živinorejo, kakor n. pr. Danci.

In tako se tudi na kmetiji princip družbene delitve dela. Smoter istega je, da se izloči na čisto novodobna kmetija, ki stopi v najožjo zvezo s trgov. Ona kupuje in prodaja; ona išče redne zveze s trgov. To dela že danes in bode tudi v bodoče prekrbljevala potom zadrug kmetijskih producentov, ki so v zvezi s konsumnimi zadrugami, prodajo proizvodov kmetije in nakup vsega, kar kmet rabi. Tako bo nastala trdna vez mej zadrugami kmetijskih producentov in mestnimi konsumi in zveza mej konsumi in kmetiji z njenimi kons. zadrugami.

Naloga industrijskih delavcev je, da svojemu delavstvu pripomorejo do vedno večjih dohodkov, da zamorejo le-ti več in boljše živila kupovati, več mesa, mleka zavrtiti in tako mali kmetiji odvzeti, kar ona proizvaja; ta postane tako produktivna v najvišji meri. Malega kmeta povzdigniti v produktivni ni to, kar se poskuša z današnjo rešitvijo malega obrtnika. Ta mali obrtnik res trati delavsko moč, ker fabrika toliko izdeluje in še bo več in večinoma vse potrebno. Mali kmet nasprotno v intenzivni kulturi produktivnost pomnožuje in takozvana „Mittelstandsette“ velja v kmetiji le glede veleposstov. Varstvo kmeta je varstvo, pospeševanje modernega racionalnejšega kmetovanja.

Danes še nismo daleč v tem, pa napredujemo. Veliko gospodarstvo nas tega uči. „Male kmetije, ki na višku agronomije stojijo, so žive celice zadrugne organizacijskega sistema, ki v zvezi s konsumnimi organizacijami družih delavcev vsako izsesavanje mas onemogočujejo.“ In potem prihajajo produktivne zadrug kmetijskih delavcev in postanejo mogoče. Doslej produktivne zadrug med tovarniškimi delavci niso uspevale. Tudi kmetijske produktivne zadrug bodo kmeti težavno snovali. Kontrola je težavna in kmet se ne bo z dobro znebil pojmovanja, da zase najbolj kmetuje. Psihologičen moment, sebičnost se ne da iz človeka iztrgati lahko. Ali zadrug kmetijskih producentov vodijo do tega, da tudi kmet izgubi svojo ljubezen do privatne lastnine, on se uvečuje v zadrugah producentov, konsumentov v socijalističnem mišljenju, čustvovanju, in pojmu „lastnine“ se izgubi, kakor se je izgubil v srednjeveški fevdalni zvezi. Te zadrug približajo kmeta in tovarniškega delavca, v obeh nastaja isto stremenje, isto pojmovanje. Kmet bode pa pri tem

vedno ostal s svojo družino to, kar je bil, stanovska družina, ne samo hišna. (Berufsgemeinschaft — Hausgemeinschaft). K temu ga sili njegovo delo, ki zahteva sodelovanje vse družine. — Kmet mora priti v to stremenje, uči soe. demokrati, ki v evoluciji vidijo uresničenje kolektivističnega ideala „dokler kmeta nimamo, smo le sicer prav močna minoriteta, ali ne moč, ki vse podvrže pod svoj sistem.“

Razumeti je tedaj, zakaj v manj razvitih krajih kmet še s farovžem gre, ki ga drži s strahovi sv. vere. V protestantovskih deželah tega ni več najti, na Češkem, kjer je kmetija mej Slovani in v Avstriji najmodernejša razvita, žalibog tudi ne; češki kmeti volijo liberalno ali socijalnodemokratično. Moj prijatelj, dr. Rezek, bivši minister, mora kot liberalce za mandat skrbeti mej liberalci.

Kmeti, zdaj vidite, kaj ste vredni v človeški družbi, vidite pa tudi, kam se vam je obrniti! Ali vidite, da tudi zadrug lahko peklenšček za svoje namene uporablja? Zatorej: „Volja božja je najtrdnjša podlaga, je magna charta za vlade“, pravi jezuit Cathrein, ki liberalce in soc. demokrate uničuje, ta podlaga, pravim jaz, naj bo tudi nam podlaga za vse nehanje, kakor sem že v Litiji razložil. — „Vera je sistem socijalnih idej, predstavljenih v simbolični obliki“, je pisal francoski socijalist Proudhon. Naša vera je edino prava. Po njej in po učiteljih iste se ravnamo tudi v vprašanjih, ki zadevajo kmetijo. Na tej podlagi stojim, in naj me tudi gleda Jurčičev duh iz bližnje Muljave temno, kakor me je pri življenju ta vaš ožji rojak, ta veliki sin slov. kmetije.

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 10. septembra.

— **Državnozborna volitev.** Danes je državnozborna volitev v ljubljansko-litijsko ribniškem okraju. Narodna napredna stranka ni postavila nobenega kandidata, ker itak ni upanja, da bi prodrli, tem manj, ker je na Kranjskem volilna svoboda postala popolnoma iluzorična. Izvoljen bo torej Šuklje. Preveč ponosen na to izvolitev pa ne sme biti. Ko bi škof kandidiral svojo kuharico ali pa kako staro metlo, bi jo katoliški volilci tudi izvolili s tistim navdušenjem, kakor dvornega svetnika s Kamna.

— **Ljubljanska sinoda** je „Slovenca“ tako navdušila, da ji je posvetil poseben članek, v katerem opeva uspehe tega zborovanja nekako tako kakor „Visoka pesem“ nevesto Gospodovo. Škoda, da ni bilo prilike, ugleovati naše fajmoštre, ko so pri rujem evičku čitali „Slovenčev“ klobasanje o moči cerkvene organizacije, o duhovniški disciplini in o silnem idealizmu, ki preinja prečastite gospode v taki meri, da vsled njega najtežje duhovniške dolžnosti izgubljajo svojo težavo. O, da — idealisti pa taki! Posebno navdušeno je pisal „Slovenec“ o škofu. „Slovenec“ pravi, da duhovniki obdružujejo škofa ne samo kot najinteligentnejšo potenco v svoji sredi, kateri ni para v globokem, bistrem umevanju situacije in kateremu nima naša zemlja enakega v razboritem reševanju najtežjih vprašanj, marveč ga spoštujejo kot najdovršenejši vzgled duhovskih kreposti. Nam se zdi, da se je „Slovenec“ iz škofa delal norca, kajti da bi mogel zunaj blazine kdo kaj takega resno misliti in pisati, je vendar popolnoma nemogoče.

— **„Südsteirische Presse“**, govoreč o sodnih razmerah v Ptuj in o postopanju justične uprave glede raznih, potom interpelacij razkritih slučajev zahteva, da se mora tem razmeram eventualno narediti konec s tem, da se v drž. zboru vložijo predlog na obtožbo justičnega ministra. Radovedni smo, če se bo „lepi klub“ zmenil za ta nasvet.

— **„Edinost“ in „Politik“** sta dobri prijateljici in se druga drugo podpirati. Ker smo na izrečen poziv po dolgem molčanju končno vendar razkrili nekatere škandale, je „Politik“ hitro prihitela „Edinosti“ na pomoč — s par plitvimi frazami. Mislimo, da bi „Edinost“ svoj prostor bolje porabila, če bi natančno in določno odgovorila na članek „Loyola dell' Edinost“, ki je

izšel v listu „Il Sole“ dne 30. avgusta.

— **Deželni odbor** je pritrdirazširjenju meščanske šole v Krškem. Zategadelj je upati, da se bo to razširjenje že letos lahko izvršilo.

— **Glas z Jesenic.** Prijatelj našega lista nam piše: „Slovenec“ je v te dni trdil, da „Slovenski Narod“ vedno napada in sramoti jeseniške Slovence. To je prava klerikalna lumparija. „Slovenca“ jezi, da sto „Slovenski Narod“ koristno in za služno delo. „Slovenski Narod“ ni nikdar zasramoval jeseniških Slovencev, pač pa je že večkrat pokrtačil klerikalce, kadar so zaslužili. Kaj so morda na Jesenicah samo tisti Slovenci, ki so klerikalci? Hvala Bogu, da ni tako. Tu je tudi nekaj častivrednih, poštenih, narodnih mož, ki niso in nečejo biti klerikalci. A sedaj je na Jesenicah tako, da je vsak Slovenec, če ne pozdravi, že od daleč naših maziljencev, če nje kaplančkom v vsem pokoren in nehodi na vrt k Frjanki, že nemškutar in renegat. Naprednih mož res liberalnih Slovencev, nas je le peščica in se ne moremo ganiti. Klerikalci nečemo biti, nemškutarji tudi ne — torej hodimo svojo pot Slovenca-poštenjaka nismo in ne bomo nikdar sramotili, takih ljudi pa, ki se danes liberalci, jutri klerikalci, bomo pa vedno prezirali kot neznajneže. Kar se tiče „Turnvereina“ nam ni nič znano. V tem oziru morajo biti klerikalci boljše poučeni kakor mi, saj imajo z Nemci vendar neke stare zveze, mi pa nimamo nobenih, jih nismo imeli in jih ne bomo imeli, če bi se ustanovil Sokol, pristopili bi mu z radostjo, seveda Sokol, ki bi gojil narodno zavest, ne pa da bi hodil s procesijami. Toda na Sokola še misliti ni. Nas liberalnih Slovencev je premalo, da bi ga ustanovili, klerikalci pa ga ne bodo, ravno ker so klerikalci.

— **Državne podpore.** Pojedelsko ministrstvo je dovolilo za tekočo leto kranjski kmetijski družbi 5100 K podpore. Od te svote se bode porabilo 1600 K za družbino drevesnice, 1000 K za povzdigo svinjereje, 1000 K za povzdigo ribištva in 1500 K za čebelarstvo in rejo ovac.

— **Iz Begunj nad Cerknico** se nam poroča: Tukajšnji pop Fran Dimnik skušal je na dan „žeganja“ t. j. 30. avgusta običajni „ofer“ zvišati s tem, da je zaklenil med mašo cerkvena vrata in pustil ljudstvo po „ite missa est“ defilirati pred cerkniškim dekanom in njegovo oferško bisago, skozi zakristijo iz cerkve. Možak razume svoj „gšeft“.

— **Südmark v Slovenjem gradu.** Letos je imela „Südmark“ svojo glavno skupščino v Slovenjem gradu. Nemški listi poročajo o tem zborovanju, kakor da se je zgodilo kdo ve kaj, v resnici pa je bilo zborovanje skrajno klaverno, kajti udeležba je bila jako pičila. Zborovalci so tudi bridko tarnali, da pojemajo društveni dohodki od leta do leta in da ni med Nemci nič požrtvovalnosti, da, celo nemška mladina se čisto nič ne briga za to društvo. Na zborovanje je tudi prišla gospa Lina Kreuter-Gallé iz Ljubljane in imela kot zastopnica nemških gospe in gospodičin — imeniten govor. Če pa je bilo zborovanje klaverno in četudi pojemajo dohodki „Südmarke“, zato je vendar še jako nevarna slovenstvu na Spodnjem Štajerskem.

— **Korupcija v Trstu.** Piše se nam iz Trsta: Sodna obravnava proti lahonskim agitatorjem, ki so pri zadnjih volitvah sleparili, je končana. Obtožena občinska svetnika Benussi in Cumar sta bila oproščena, isto tako obtoženi Valle, Tomina in Crelis, obsojeni pa so bili Cosani na 1 mesec, Škerl na 3 tedne, Pellegrini na 14 dni, Jeklin na 8 dni, Vecchi na 14 dni in Grill na 8 dni. Četudi sta Benussi in Cumar utekla zasluženi kazni, je vendar brez dvoma, da sta Cosanijeva sokrivca in provzročitelja cele sleparije. Rado-

— **Dalje v prilogi.**

30. smo kako bodo v Trstu ta
ezni slučaj proti Lahom izkori-
di „Piccolo“ triumfira — saj je s
mzodbdo minila nevarnost, da
zde do razpusta mestnega zbora
li pa bodo Slovenci „Piccolu“ in
eljni stranki pustili ta triumf?
je, nava je podala dovolj momen-
da — boji.

Učiteljske vesti. Absolu-
ni učitelj, kandidatini gospici
Augusta Erbežnikova in Av-
gusta Vrežečeva sta imenovani
školskimi učiteljicami in sicer
za Vrbovo, druga pa za
Obče.

**Slovensko trgovsko
društvo „Merkur“** priredi v
izpolju 13. t. m. ob lepem vremenu
v Šmartno ob Savi. Zbirališče
dijet ob 2. uri popoldne na vrtu
dela „Lloyd“. Člani in prijatelji
stva se vljučno vabijo k udeležbi.

**Stavbišče za II. državno
gimnazijo.** Dell Cottov gradišč na
njanski cesti so te dni že do tal
izšli.

Posnemanja vredno. Lep
led vsem trgovcem, obrtnikom itd.
dal lekarnar g. Ubald pl. Trnkoc v
vrata svoje lekarne je naročil
iz slike — sv. Kozma in Damjana
ji zaščitnika zdravilstva — pri sli-
ku g. L. Grilecu. Slike — ki sta
v lepi — je dal postaviti v okvir
prastovega lesa. Naj bi našel ta
led mnogo posnemovalcev. Svoje
se je vsak najmanjši obrtnik gledal
to, da je imel umetniško lepo
namenje na hiši, dandanes pa so vse
table in ta znamenja kar mogoče
preprosta in neumetniška. Lepa zna-
menja bi znatno polepšala celo mesto.

Sreča v nesreči. Koliko
bevidnosti je treba v gorah, kaže slu-
čaj, o katerem se ravnokar poroča. G.
Anton Gregorec iz Ljubljane
amateur fotograf in je vkljub temu,
da ga je že opetovano prijel v gorah
i, hotel dne 6. septembra s svojim
rečej težkim aparatom iti na Triglav.
Ze na poti v Vrataga je dvakrat pri-
l krč, on pa je to zamolčal in šel za
letniki; iz Vrat je prišel le nekako
višine 1200 m in je na to, ker se
čutil slabega, rekel Požganec iz
Mojstrane, ki je spremljal zadnje turi-
ste, da se vrne v Aljažovo kočo, od-
lomil pa je spremstvo ter je zaostal.
Po daljšem počitku se je čutil zopet
prepake in je vkljub temu, da se je
žalala noč, rajše lezel kvišku, nego da
se vrnil v Aljažovo kočo, do katere
lahko dospel v trideset ur. Na na-
sljajnem potu ga je prehitela noč in
gubil je markacijo in pot, ter je kre-
l kvišku proti vrhu Cimra. Na pro-
tem je prenočil, drugo jutro na vse
godaj pa je nadaljeval pot proti vrhu
Cimra, če tudi je videl, da ni na pravi
poti, nego v kraju, koder hodijo sicer
ovski gonjači. Tako je potem prišel
pečine, iz katerih ni našel več izhoda.
Dvakrat je prenočil v skalovju, kone-
no so ga pa slišali loveči lovci gg.
Samberger, dr. Tschsch. i. dr. iz Ljub-
ljane. Takoj so ustavili lov in vodili
rešilno akcijo ter šli njih lovci in go-
jači po g. Gregorec. Vrli domačini
Tomaž Lakota, Janez Rabič, lovec in
vodnik in Janez Orehovnik so ga spr-
vili iz nevarnih pečin, pri katerem delu
so bili sami v smrtni nevarnosti in so
ga na to ti trije in še Franc Poldar ter
Janez Lakota s precejšnjim trudom
spravili v dolino. Bil je namreč popol-
noma oslabele, ker ni imel nobenega
okrepčila s seboj. V Aljaževi koči so
g. Gregorca gospodje lovci spravili po-
polnoma k sebi s konjakom in drugimi
okrepčili. Zgodilo se mu ni ničesar,
toda nahajal se je v silni nevarnosti
in veliko priznanje in hvala gre nje-
govim rešilec. Slov. plan. društvo je
izvedelo večeraj, da se g. Gregorec po-
greša in je takoj potrebno ukrenilo radi
rešitve, njega odposlanci pa so se že
srečali v Mojstrani z vračajočim se g.
Gregorcem. Naj bude ta slučaj resen
opomin, da ne hodi nikdo v gore, ki
ni popolnoma zdrav in da se naj nikdo
ne drzne samostojno se spuščati v kak
nepoznan kraj.

**Železniški projekt Ra-
kek-Babino polje.** S tehničnimi
predpripravami za zgradbo lokalne
železnice Rakek-Babinopolje se je
že pričelo. Delo vodi Emanuel
Rindl, inženir in geometer z Da-
nja.

Nanaglomla umrla je
gospa c. kr. nadsodniškega svetnika
J. Skrlja, v Novem mestu. — Po
dnevi videti jo je bilo se še veselo
sprehajati s svojim soprogom in
sinom-profesorjem po drevoredu. A
ob 17. uro zgrudila se je na vrtu
od mrtvouda zadeta takoj mrtva
na tla.

Kranjski visokoolci
priredijo plesni venček dne 12. ki-
mencev v prostorih „Narodne čital-
nice“. Prebitek je namenjen dija-
škemu podpornemu društvu „Ra-
dogoje“.

Roparski napad. V ne-
deljo, dne 6. t. m. je napadel Peter
Janež na cesti proti Preski drvarja
Antona Ruseca, ga vrgel na tla in mu
s silo vzelo listino, v kateri je bilo
20 K 50 vin. denarja; nato je pobeg-
nil. Rusec je takoj tekel v Drago in
celo stvar naznanil orožnikom. Oro-
žniki so se istega dne zasledili Janeža
in ga prijeli v Miheličevi krčmi v Čr-
nem potoku. Janež, ki je imel še ves
priropan denar, je svoje dejanje pri-
znal.

Utonil je v Krškem 6 t. m.
pri kopanju v Savi sodarski pomoč-
nik Ivan Bukovič iz Strmca na Hr-
vatskem. Utopljenca še niso našli.

Slovenci v Brežicah so
sklenili, da povzdignejo „Narodni
dom“ za eno nadstropje. „Grazier
Tagblatt“ piše: „Die Anmassung der
Pervaken in einem deutschen Orte
schlug dem Fasse den Boden aus.“
Če sezidajo Slovenci v Brežicah na
svoj dom še eno nadstropje je to v
nemških očeh „Anmassung.“ To si
je treba dobro zapomniti.

Povožen je bil na postaji
Sesljan-Devin 63letni Josip Varisco
po lastni krivdi.

**Izpred porotnega so-
dišča v Novem mestu.** France
Kovačič, rojen v Gorenjih Osljih
1886 leta, kajžarski sin, ima se za-
govarjati radi hudodelstva požiga,
zaradi obrekovanja in krivega pri-
čanja in zaradi hudobnega poškodov-
vanja tuje lastnine. On prizna razun
poži a vinske kleti, ki je zgorela že
1. majnika 1. 1902, vsa svoja de-
janja. Peruval in potolkel in s tem
uničil je tudi 700 količev flzola. To
je pa storil zato, ker je bil na Ma-
rijo Rak jezen, ker ga je ta enkrat
očetu zatožila po krivem, a to si je
zapomnil in se s poškodovanjem
hotel maščevati. Tudi požig je pre-
iskovalnemu sodniku priznal, a v
ječi je bil baje od dveh sodrugov
načuden, da naj taji. Pri današnji ob-
ravnavi pa fant odločno taji požig
in isto tako, da bi bil po krivem
pričal. „Če sem pri orožnikih in pri
sodnji rekel, da sem zažgal, verjel
sem Ani Rak, ki me je učila, da se
mora tako govoriti, če hočem, da zapr-
ne bom. Sam pravi, da je le neko cigaro
zažgal. Spat je šel že ob polu 8 uri
zvečer. Ker pa glavne priče Kocijan-
čiča ni in ker fant nekaj novega, za
njega razbremenovalnega pove in
ker v celi stvari ni prave jasnosti,
sklene sodni dvor, da se Janez Ko-
cjančič pokliče za pričo in se ob-
ravnavo po zaslišanju pričujočih pri-
preloži na 10. uro zvečer. Sodni
sluga gre po voznika in ta se od-
pelje na kraj požiga. Sedaj se na-
daljuje in prebere najprvo izjavo
zatoženca pri preiskovalnem sodniku
v Krškem. Preiskovalni sodnik pri-
poveduje, da je fant začetka res
taji, pozneje pa odkritosrčno priznal,
da je gorečo žveplenko vrgel na
strehno hrama. „Fant pa odločno
taji, rekoč: „V strahu sem mogoče
tako govoril.“ Ana Rak tudi pripe-
vuje, da je fant sam njej priznal,
da je presade pokončal, flzol zruval
in da je strehno hrama z žveplenko
zažgal. Tudi orožniki potrdijo, da
jim je fant sam obstal, da je zažgal.
Vendar pa vse priče in tudi priča,
ki se je ob 10. uri zvečer iz Krškega
prijeljala, ni mogla porotnikov pre-
pričati, da bi bil toženi zažgal nalašč.
Bil je oproščen tega hudodelstva, a
kaznovan radi drugih dejanj na 13
mesecev težke ječe. — Obravnava
je bila končana o polnoči.

Izpred sodišča. Kazen-
ske obravnave pri tukajšnjem dežel-
nem sodišču: 1.) Na 4 mesece ječe
je bil obsojen Silvester Zdravje, de-
lavce iz Boveca. Prevaril je svojo go-
spodinjvo v Hrušici s tem, da ji je ob-
ljubil, da bode plačeval po 1 K na
dan za hrano in stanovanje; ko je
dolga narastel na 54 K, jo je popihal,
ne da bi kaj plačal. 2.) France Šenk,
delavec v Podkužah, je svojemu spe-
čemu tovarišu Antonu Reinhardt,
sedlarskemu pomočniku, s katerim
je popival na Dovjem, iz notranjega
žepa sukunje dne 17. mal. srpana
vzel iz listnice bankovec za 20 K.
Obsojen je bil na 6 mesecev težke
ječe. 3.) Peter Repe, lovec in posest-
nik v Vinjah, je pustil svojo nabito
lovsko puško v hiši na klinu obe-
šeno. V njegovi odsotnosti je snel
njegov 15letni sin Miha puško s
klina, rekoč: „da bo od sedaj naprej
on jagal.“ Puška se je sprožila in
strel je zadel nesrečnega fanta v
prsi tako, da je za nekaj trenutkov
umrl. Radi pregreška zoper varnost
življenja je bil Repe obsojen na
14 dni strogega zapor. 4.) Katarina
Prevc iz Rudnega je dne 23. mal.
srpana t. l. v Šmidove prodajalne
v Dražgošah vzela bankovec za
100 K, katerega je čez dva dni
zmenjanega v raznih bankovcih na
okno nazaj položila. Katarina Prevc
tativno ne taji in ker je bila vsa

škoda poravnana, jo je sodišče na
štiri tedne težke ječe obsodilo. 5.)
Hlapec Aleš Konec, posestnika sin
Jakob Šter in posestnik Jakob Jaglič
so ponosili od 13. na 14. mal. travna
t. l. na cesti blizu Bistrice pretepli
fanta Janeza Terana, ker jih je vabil,
da naj gredo z njim v Srednjo vas.
Teran je bil težko telesno poškodo-
van, vendar ne more povedati, kateri
izmed obdolžencev da mu je okvare
prizadel, ti pa taji, da bi se bil sploh
kateri noža pri boju posluževal in
se zagovarjajo s silobranom. Konec
in Šter sta bila vsaki na 7 mesecev
ječe obsodena. Jegliča je pa sodišče
oprostilo. 6.) France Pfajfar, hlapec
v Kranju, vzel je meseca rožnika iz
zaklenjenega kovčeka Mihe Krt 5 K
vreden klobuk, svojemu gospodarju
vzno verigo, Albertu Globočniku
vredno stare žime in dva kaveljns.
Obsojen je bil na 6 mesecev težke
ječe. 7.) France Pirnat, posestnika
sin in branjevec v Novivasi, je 17.
vel. travna t. l. v hlevu svojega
brata na Glincah Franceta Stebija
dvakrat po bolnem desnem ušesu
s roko udaril baje zato, ker ga je
krivega sumnil, da se je njegova
ženitev razdrila. Obsojen je bil v
50 K denarne globe. — 8. Rudolf
Sršen, France in Janez Suštar, France
Habjan po domače „Šimenk“, France
Habjan, po domače „Tinčkov“ in
Andrej Habjan, fantje in Domžal in
Stoba so 2. sušca t. l. zvečer raz-
grajali pred hišo Franceta Pavlija in
upili „Pepelčikovi hudiči ven, Stob-
ljani so tukaj; na to so gospodarja,
ko jih je prišel mirit, z nožem na-
padli, ravno tako sina, kateri je pri-
letel očetu na pomoč, oklali in ga z
remeljni pretepli. Obdolženci sicer
pravijo, da so bili res pred Pepelč-
kovo hišo, a vsak trdi, da se ni te-
pel. Sodišče je le zadnje dva opro-
stilo, obsodilo je pa Sršena na 4
mesece, Suštara in Franceta Habjana
vsakega na 5 mesecev in Andreja
Habjana na 3 mesece, vse v težko
ječo. — 9.) Bernard Krug, pleskar iz
Briksna, je dne 12. rožnika ušel v
opravi tukajšnjih prisilencev iz pri-
silne delavnice ter je mislil popihati
na Laško. V Hrušici Bistrici ga je pa
orožnik zasledil, kateremu je rekel,
da se piše Jakob Erdöck. Krug še
ni zadostil vojaški dolžnosti, zaradi
tega se je tudi tožil pregreška zoper
orož. postavlo. On se sicer zagovarja,
da ne bi bil nikdar vojak, ker slabo
sliši, a ta zagovor se ni mogel vpo-
števati pri odmeri kazni; obsojen je
bil na 4 mesece strogega zapor. —
10.) Posestnik Alojzij Zadel in
posestnika sin France Zadel sta v
Rebru med Juršičami grozila od po-
gozdevalne komisije nastavljenemu
čuvarju Blažu Česniku, ker jima je
zabranil nabiranje stelje, prvi z vi-
lami, drugi je pa hujskal z bese-
dami: „Udari in ubij hudiča“. Občin-
ski sluga Jožef Šajn je pa pred so-
diščem krivo pričal, da ni nikoli
kakega Juršičana videl steljo nabirati.
Ljube Zadel je bil obsojen na 3.
France Zadel na 2 mesece težke
ječe, Šajn pa na 6 tednov ječe. —
11.) Janez Potokar, delavec, je 16.
mal. srpa a Jeri Tomažič v Javorju
vzel gotovine 13 K 20 h in sinu
Lovrencu 6 K 30 h. potem nekaj
„modnika in krogelj. Tudi v Spodnji
Hrušici je Francetu Dežmanu vkr-
del 1 sukunjo in en par štiflet. Potokar
je vse tatvine priznal; obsojen
je bil na 6 mesecev težke ječe.

**Posredovalno delo-
vanje mestne posredoval-
nice za delo in službe v
Ljubljani v mesecu avgustu.**
V skupnem je došlo dobro tretjino
več oglasil nego lansko leto ena-
kega meseca, osobito pri delodajal-
cih. V primeri z prejšnjim mesecem
je ostalo razmerje pri delojemalcih
skoraj nespremenjeno, a pri deloda-
jalcih je došlo znatno več oglasil.
Splošno pa je v tem mesecu jako
primanjkovalo tako moških,
kakor ženskih delojemalcev,
kar kaže, da je došlo znatno manj
prošenj za delo, nego deloponudeb.
Delavcev in poslov za kmetsko delo
pa sploh ni bilo dobiti, tako da do-
šlih oglesov proti takojšnji rešitvi ni
bilo mogoče sprejemati. V službe od-
danih je bilo, kakor običajno, pri
ženskem delu največ hišnih in
gostilniških poslov, pri moškem
delu pa trgovskih in prometnih
uslužbenecv, dninarjev in nekaj obrt-
nih delavcev. Posredovanje z vajenci
in stanovanji je bilo neznatno.

Semenj. Dne 9. t. m. je
bilo na semenj v Ljubljano prigna-
nih 651 konj in volov, 234 krav in
telet, skupaj 885 glav. Kupčija je
bila z govedo kakor tudi s konji
jako živahna, ker so prišli po govejo
živino Korošci, po konje pa Lahi.

Hrvatske vesti. Bavar-
ska princezinja Marija Tere-
zija je prišla s svojimi hčerami v
podeljek v Mostar in šla od tod
naslednji dan v Dubrovnik. Na ko-
lodvoru je sprejel župan Haradžić-
menović. — Slavnostna telo-

vadba „Pokupskega Sokola“
se je vršila v Karlovcu. Udeležilo se
je je tudi nad 50 Sokolov iz Za-
greba. — Na orožniško pa-
truljo so streljali v noči od so-
bote na nedeljo iz zasede v Zajezdi
pri Zlataru. Počili so štirje strelji, ne
da bi kateri zadel. Strelci so izginili
brez sledu. — Čestitanje k od-
likovanju. V torek so čestitali
uračniki dež. vlade šefu Arminu
Paviču k odlikovanju, sekcijski šef
dr. Šumanović pa je imel nagovor,
katerega je sklenil s trikratnim živio-
klicem. — Učiteljica na višji
deklški šoli v Gospiču Valer-
ija Mayerhoffer je imenovana vodi-
teljico drž. višje deklške šole v
Sarajevu. — Redka cvetlica. V
botaničnem vrtu v Zagrebu se bo
danes ali jutri razcvela Victoria re-
gia, redka vodna cvetlica iz tropič-
nih krajev Amerike. — Ban Peja-
sčevich se je v podeljek podal v
Budimpešto. — Darilo šolski
mladini. Kakor vsako leto tako
je daroval ban tudi letos 5 dukatov
in 40 K, naj se razdele med šolsko
mladino v Našicah.

Izgubljeno. Na potu po
Starem trgu, Mestnem trgu, oziroma
za vodo ali v Zvezdi je zgubila neka
dama denarnico z 8-9 gld. Kdor jo
najde, naj jo odda proti primerni
nagradi v pritličju hiše g. Kunca na
Tržaški cesti šte. 47 (onostran mit-
nice).

**Prodajo „Slovenskega
Naroda“** prevzel je z današnjim
dnem tudi g. Ivan Kristan tra-
fikant v Ljubljani, Resljeva
cesta 24.

Najnovejše novice. Okra-
deni ravnatelj. V stanovanje r-
natelja gimnazije v Schottenu na Du-
naju so ulomili tatje ter odnesli 20
tisoč kron. — Mati ministrskega
predsednika dr. Körberja je
nevarno zbolela. Ista je stara 81
let. — Mrtvo so našli v Trstu v
podstrežju neke hiše v ulici Via
Navoli 73letno Karolino Mattiassi.
Mrtva je že ležala kakih 8 dni. —
70 hiš je zgorelo v Csarnoczi na
Ogrskem. Zažgala je neka
starka iz maščevanja, ker so jo zaloti-
li, ko je ukradla gos. — Proti
razkošnemu življenju častni-
kov je izdal angleški vrhovni po-
veljnik okrožnico ter morajo povelj-
niki nadzorovati častniške pojedine.
— Kuga razsaja v Tientsinu
na Kitajskem. Umrlo je že 18
oseb. — Novo vojno ladjo iz
puste v morje v Trstu dne 4
oktobra. Ladji je ime „nadvojvoda
Karol“. — Papeževe sestre so
prišle v Rim. Papež se jih je zelo
razveselil. — Major napadel ko-
lesarja. — V Brzezanju pri Kra-
kovu je major Rukavina zasledoval
na konju nekega inženjera, ki se ni
hotel hitro izogniti na kolesu nje-
govemu oddelku. Major je kolesarja s
sabljo močno ranil. — Nevesta —
morilka. V Borszovi pri Aradu je
neka Katarina Klanka prerezala vrat
materi svojega ženina, ker je mati
branila poroko.

**Polom „Posojilnice“ v
Vlaškem Meserihu.** Kakor smo
že poročali se nahaja „Posojilnica“
v Vlaškem Meserihu v obupnem sta-
nju. Kolikor se more do sedaj pre-
soditi, znašajo v najugodnejšem slu-
čaju aktivna 800.000 kron, pasiva pa
1.700.000 kron. „Posojilnica“ je bila
že leta 1873. osnovana in jo je v ce-
lem času do sedaj vodil dr. Mikyška,
ki je bil dolga leta državni in de-
želni poslanec češka klerikalne
stranke na Moravskem. Dr. Mi-
kyška, ki je imel izredno veliko od-
vetniško pisarno, se je smatral mili-
onarjem, a sedaj se je izkazalo, da
je bil skoro berač. Že dlje časa se je
opazovalo, da je bila „Založna“ v
hudih denarnih zadregah, ker včasih
ni mogla brez odpovedi izplačati še
tako neznatnih svot. Ko se je pa na-
krat sodniško odpovedal ogromni
znesek 400.000 K, je bila posojilnica
nezmogočna ugoditi tej zahtevi iz prav-
lahko umljivega vzroka, ker je imela
blagajno docela izpraznjeno. V tem
položaju je moral posojilnični načeln-
ik dr. Mikyška priznati asanačnemu
odboru, da je „Založna“ pasivna za
okroglo 2.000.000 K. To svoto bi mor-
al povrniti dr. Mikyška; ker je pa
uvidel, da mu je to nemogoče in da
je neizogibno, da se pride na sled
vsem njegovim sleparstvom, se je m-ž
vsem neprilikam izognil s samomo-
rom. Sdnjnsko se je doglalo, da
znaša njegova zapuščina v gotovini
samo borih 1800 K. Sicer je dr. Mi-
kyška še zapustil posestvo Brnov, ki
se ceni na 400.000 K, toda to je obre-
menjeno s tolikimi svotami, da bode
preko teh preostala le mala neznatna
svotica. „Založni“ dolguje največ grof
Kinsky, kateremu je dr. Mikyška po-
sodil na manice 450.000 K. Te me-
nice pa so baje brez vrednosti, dasi
je prevzel jamstvo baron Popper. Ba-
ron Popper ima sicer obsežno po-
sestvo v Rožnovu, toda to je popol-

noma zadolženo, saj je na njem samo
Ciril Metodova posojilnica v Brnu
vknjižena za 800.000 K. Potemtakem
je Popperjevo poroštvo brez vsake
vrednosti. Po zadnji bilanci je imela
„Založna“ 1214 udov, v resnici pa je
samo približno 500 članov, kateri pa
so večinoma sami kmetje in mali
obrtniki, kateri bodo torej vsled po-
loma hudo prizadeti. Češki listi pi-
šejo, da je konkurz neizogiben in da
znači to za vso Vlaško pokrajino
hudo katastrofo, ne samo v gospodar-
skem, ampak zlasti v narodnem
oziru. V slučaju konkurza bodo nam-
reč Nemci v Vlaškem Meserihu, kjer
imajo dosedaj Čehi občinsko upravo
v rokah, postali toli močni, da se je
bati, da dobe občino v svoje roke.
To bi pa bil najhujši udarec za češko
stvar na Moravskem!

**Verski zaklad zoper
revne kmete.** Grško-katoliški
verski zaklad ima v Bukovini velika
posestva. Proti revnim kmetom po-
stopa verska uprava trdosrčneje kot
so postopali grajski valpeti v sred-
njem veku. Leta 1898. je bil kmet
Jascuk v Črnovicah obsojen na 24
ur zopora in 40 vinarjev odškodnine,
ker je odnesel iz gozda verskega
zaklada neko vejo. Kmet ni zmogel
teh 20 krajcarjev, a verska kristjan-
ska družba, ki premore milijone, ga
je prišla rubit. Dobili niso niti za
20 krajcarjev vredne premičnine.
Verska družba pa se je s svojo tir-
javtvo, ki je vsled dražbe narasla na
3 K 88 h vknjižila ne kmetovo po-
sestvo. Vsled vknjiževanja s stroški
narasli na 11 K 86 h. Nedavno se
je kmetiču prodalo kos posestva. Ker
je bilo vsled tega treba brisati dolg
verske družbe, je isti narasel na 24
kron. Iz 40 vinarjev napraviti revežu
24 K dolga — ali si je mogoče mi-
sliti večje krščanske usmiljenosti!

**Avtomobilni otročji vo-
zički** so že v rabi v Parizu. Otro-
ška čuvajka sedi zadi ter vodi motor,
ki vozi le počasi. Vsled tega je že
tudi čitati razglase: „Išče se varu-
hinja; take, ki znajo voziti z motor-
jem, imajo prednost.“

Nagrade za najemnike.
V zunanji okrajih berlinskih se je
zadnja leta toliko na novo zidalo, da
nikakor ni mogoče oddati vseh stano-
vanj. O izobilju stanovanj priča razglas,
ki je bil te dni nabit na neki novi hiši:
„Vsak novi najemnik dobi takoj pri
prevzetju stanovanja sliko v vrednosti
5—20 mark gratis.“ — Kdaj bomo
prišli v Ljubljani do tega!

Razbojniško blago. Neki
petrograjski trgovec je najel mnogo
delavcev in potapljačev, da bodo pre-
iskali dno reke Volge pri Kotornu. Na
tem mestu upa najti trgovec 30 mili-
onov rubljev, ki jih je vrgel v reko
glasoviti ruski ropar Razin Stenokj.
Priporočuje se, da je ropar vrgel ta
denar v Volgo, ko ga je obkolil ruski
general Miljelson. Za mesto, kjer je
denar vrgel v vodo, so vedeli samo
roparjevi sodrugi, ki pa so se zakleli,
da ne povedo te tajnosti nikomur. Toda
eden teh tovarišev je vendar na smrtni
postelji izdal tajnost omenjenemu tr-
govcu.

Triletni ljudožerec. V
Rovignu se je nedavno zgodilo nekaj
groznega. Neke žena je pustila doma
triletnega sinka in 9 mesečno hčer
sama. Ko se je vrnila pokaže se ji
grozen prizor. Triletni deček je odjedel
sestrice ušesa, ustnici in lici. Mala je
grozno kričala, a deček je hlastno
grizel in požiral. Deklica je par ur na
to v bolnišnici umrla.

Žalujoča rodbina. V Mo-
nakvnu je živila bogata teta, na koje
smrt je čakalo mnogo sorodnikov. Končno
je stara gospodična vendar le zbolela
in sorodniki so se veselili, toda na
zunaj so kazali žalost. Da bi pokazali,
kako se brigajo za teto, poklicali so
k njej slovečega zdravnika dr. Kuss-
mandla. Profesor je bolnico preiskal ter
ji zapisal zdravila. Ko je stopil iz sobe,
obspali so ga sorodniki bolnice s vpra-
šanji: „Kako je naši dragi teti!“
Zdravnik je tarizejem odgovoril: „Pri-
pravite se ne najhujše.“ „Ah“, vz-
dihnilo so vsi. — „Tetki je bolje ter
je brez vsake nevarnosti,“ je pristavil
profesor ter jih ostavil z zlobnim po-
smehom.

**Boj za enako volilno
pravo.** in sicer boj v pravem po-
menu besede je bil dne 7. t. m. v
Brnu. Socialni demokratje so namreč v
ta namen priredili velik shod ter so po
shodu napravili demonstracijo po mestu.
Policija pa se je vedla tako izzivalno,
da je prišlo do krvavih spopadov. Po-
licijai so podili množico z golimi sab-
ljami po ulici ter ranili nad 20 oseb,
vse od zadaj po plečih in hrbtn.

Vabilo na naročbo. Neki
ameriški list, „County-Wächter“ v St.
Louisu je prinesel za letno četrletje
sledede vabilo: „Našim cenjenim bral-
cem!“ Ker se čestokrat zgodi, da far-
merji, ki so naročeni na naš list, poleti
nimajo časa istega čitati, premišljevali
smo, kako bi vendar tudi tem ljudem
napravili koristi z listom. Zato smo
začeli v mesecih juliju, avgustu in

septembru tiskati naš list na mušji papir. Treba je le kos časopisa zmociti, ga položiti na krožnik ter ga potrositi malo z sladkorjem, in vse muhe pocrkajo. Ako pa bi se tu ali tam pripetilo, da bi muhe vendar ne pocrkale, smete biti prepričani, da so muhe za nič — papir je dober. Svarimo gospode tovariše, posnemati našo iznajdbo, zakaj prosili smo že za patent“.

Drag zajutrak. Nedavno je povabil francoski predsednik mnogo gostov k zajutruku. Francoski listi računajo, koliko je veljal zajutrak: 1000 steklenic šampanjca po 10 K, 200 steklenic punča po 6 K, 200 steklenic vina po 6 K, 50 steklenic likera po 10 K, 400 steklenic piva po 60 h, 150 puranov po 6 K, 50 kg mrzle pečenke po 1 K; led in pecivo je veljalo 2000 K, limonade in smotke so veljale 5000 K. Za ves zajutrak se je porabilo 23.890 K.

Svobodno življenje. Pariška policija je napravila nedavno splošno gonjo na postopače ob bregovih reke Seine. Pod nekim mostom je našla spavajočo celo družbo potepuhov, med njimi pa tudi elegantno gospico. Gospica se je uprla aretaciji ter dokazala, da ne postopa. V dokaz je izvela iz žepa 3000 frankov v papirjih, hranilno knjižico s 350 franki ter 60 zlati. Povedala je tudi, da ljubi svobodno življenje in da nima za to stalnega bivališča, temuč spi, kamor pride. Za svoje nočne tovariše in tovarišice je dala policiji 20 frankov, nakar so jo izpustili.

Književnost.

— „Učiteljski koledar.“ V založbi R. Šberja v Postojni je ravnokar izšel 10. letnik knjige „Ročni zapisnik z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na Kranjskem, južnem Štajerskem in Primorskem in z osebnim staležem kranjskega ljudskošolskega učiteljskega zveza za šolsko leto 1903—1904.“ Naslov te takó učiteljem kakor tudi sploh vsem ljudem, ki se zanimajo za šolstvo, potrebne knjige pove že naslov. Sestavljen je ta letnik vodja kranjskega ustanovnega zavoda za gluhoneme v Ljubljani. Cena s katalogom: za 75 učencev 1 K 40 v, za 100 učencev 1 K 50 v, za 125 učencev 1 K 60 v, za 150 učencev 1 K 70 v.

— **Slovanska knjižnica.** Ravnokar sta izšla v skupnem zvezku tretji in četrti del znamenitega romana „Križarja“, ki ga je pisal največji vseh sedaj živečih poljskih romanopisec H. Sienkiewicz. I. in II. del tega romana sta izšla že pred nekaj meseci. S tema krasnima 1038 strani obsežnima knjigama je izdajatelj Slovenske knjižnice znatno obogatil slovensko književnost.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dolenja vas pri Ribnici 10. septembra. Pri današnji volitvi je dobil brez agitacije Višnikar, ki ni kandidiral, 14 glasov, Šuklje pa pri vsi agitaciji 30 glasov. 200 volilcev se je volitve vzdržalo.

Dunaj 10. septembra. „Fremdenblatt“ javlja, da pride cesar Viljem v spremstvu drž kancelarja Bülowa na Dunaj, ne sam, kakor se je iz začetka poročalo.

Dunaj 10. septembra. Uradno se razglša, da odpotuje cesar dne 12. t. m. v Lvov in ostane pri vojaških vajah do 17. t. m. Po vajah pride na Dunaj. Danes, na obletnico smrti cesarice Elizabete, je bil cesar v rakvi pri kapucinih.

Budimpešta 10. septembra. Sedaj se lancira nov načrt za rešitev krize. Nasvetuje se, naj se uvede nemško-madžarsko velevaranje Sklicanje konference liberalne stranke se ni posrečilo.

Beligrad 10. septembra. Pred redakcijama listov „Narodni List“ in „Večerne Novosti“ je več tisoč ljudi priredilo demonstracijo.

Sofija 10. septembra. Poročila raznih listov, da je Boris Sarafov mrtev, so neresnična. Razširja jih turška vlada. Sarafov je zapustil monastirski vilajet in organizira ustanek v drinopoljskem vilajetu.

Carigrad 10. septembra. Konzuli v Bejrutu so z ozirom na krvave izgrede, ki jih vprizarjajo Turki, presili, naj se odstavijo. Rešid-paša in naj v varstvo Evropejcev ameriške ladje izkrcajo nekaj vojaštva.

Pariz 10. septembra V soboto je prišla v Marzijo večja pošiljatev cunj za papirnico Grey. Cunj se je prišla iz Carigrada. Z njimi se je zanesla v Marzijo črna kuga. Obbolelo je 11 delavcev, izmed katerih jih je 7 umrlo. Občinski funkcionarji, ki so bolnike spremlili v bolnico, so tudi oboleli. Sedaj je bolnih 27 oseb.

Gospodarstvo.

— **Nekaj za kmete.** Vojaško oskrbovalno skladišče v Ljubljani namerava še ta mesec izključno od raznih gospodarskih korporacij in malih posestnikov nakupiti tudi v manjših kvantitetah 200 meterskih centov ovsa. Kupljeni oves se bo delal plačal. Vojaška oblast je to odločila s posebnim ozirom na male in srednje posestnike, o katerih se pričakuje, da bodo porabili ugodno priliko, da kratkim potom proti gotovemu plačilu prodajo svoj pridelani oves, kolikor ga ne rabijo doma. Ker so se prejšnja leta kmetje le zelo malo pobrigali, da bi podali primernih ponudb, se letos vsi kmetovalci, kojim sedaj preostaja oves, opozorjujejo na odločbo vojaškega oskrbovalnega skladišča.

— **„Navod za oskrbovanje malih gozdnih posestev na Kranjskem in Primorskem.“** Spisal Avgust Guzelj, ces. kr. goz. ni komisar v Novem mestu. Izdalo in založilo gozdarsko društvo za Kranjsko in Primorsko v Ljubljani 1903. Trgovina z lesom je v zadnjih desetletjih močno napredovala. Lesa se dandanes potrebuje izredno mnogo; lesna vrednost in cena ste poskočili, vsled tega izsekava naš kmet, kateremu je les skoro edini vir vseh dohodkov, svoje gozdove neusmiljeno in brez vsakega previdarstva, ne da bi tudi obenem skrbel, da bi se izsekani prostori tudi primerno pogozdovili. Posledica tega je, da gozdovi, ki so toliko gospodarskega pomena in ki v veliki meri vplivajo tudi na klimatične odnose, vidno ginevajo. Da se temu zlu vsaj nekoliko odpmore, je sklenilo gozdarsko društvo izdati priročujočo knjižico, ki bi naj kmetu predložila veliki pomen gozdov, ga opozorila na napake v njegovem sedanjem gozdnem gospodarstvu in na njih posledice in mu podala dober navod, kako je treba gospodariti, da se ohranijo gozdovi in da bodo še nadalje važen faktor v gospodarskem življenju. Knjiga je torej v prvi vrsti namenjena kmetu, čitali pa jo bodo s pozornostjo vsi, ki se vsaj količkaj zanimajo za to veljavno panogo narodnega gospodarstva. Pisatelj opisuje v poljudnih besedah važnost gozdov, njih vpliv na ozračje in podnebje in na vodne odnose s posebnim ozirom na naše gorate kraje in na kraški svet; nato razpravlja o napakah pri sedaj običajnem gozdnem gospodarstvu, zlasti glede paše in glede porabe stelje in lesa, govori o sečnji in vzgoji gozdov in obravnava natančno, temeljito, a vendar lahko umljivo o pomlajevanju, o setvi in saditvi gozdnih nasadov. Zelo aktualen je oddelek o izkoriščanju lesa. Vsak kmetovalec si mora prizadevati, pravi pisatelj, da doseže iz gozdov največ koristi, kar pa je le mogoče, ako pridelke dobro porabi in pri tem skrbi, da se gozdi ohranijo, oziroma da se ne zahteva od njih več, kakor morejo dati. Kmeti bodo gotovo najbolj zanimali od stavki, ki se nanašajo na spravljane, merjenje in prodajo lesa, posebno pa vsega upoštevanja vredni nasveti glede umne uporabe lubja, krme, stelje in gozdnega sadja. Takisto bo kmetu dobrodošel pouk o vplivu podnebja na gozdove in o raznih gozdnih škodljivcih, zlasti pa ga bo v interesovala zelo umestna razprava o ureditvi lastninskih pravic in o omejitvi gozdov. Knjiga, ki je pisana s strokovno znanostjo, a vendar poljudno in lahko umljivo, bo gotovo dosegla oni vspeh, katerega od nje pričakujeta g. pisatelj in poštvovalno založništvo. Pripomnim, da lahko dobi to velepušno knjigo vsak kmetovalec **brezplačno** pri kranjsko-primorskem gozdarskem društvu v Ljubljani, Turjaški trg št. 3 ali pa pri c. kr. gozdnih nadzorstvih. V knjigarnah stane knjiga 1 K. Kmetovalci sezite pridno po tej knjigi.

Izjava.*)

Na izjavo gosp. trgovca Jerneja Bahoveca v „Slov. Narodu“ z dne 5. septembra t. l., št. 205, odgovarjamo, da se „Narodna Šola“ ne vtiha v noben konkurenčni prepričevalni strank, — pač pa z veseljem pozdravljamo vsako tekmovalstvo v izboljšanje učnih pripomočkov.

Tudi naznanjamo, da je „Narodna Šola“ z gosp. Petričem v zvezi le zaradi odpravnosti šolskih potrebščin. S tem pač ne dajemo povoda, da se hoče izrabljati naše društvo v sebične namene.

Za odbor „Narodne Šole“:

Ant. Razinger
t. d. predsednik.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Poslano.*)

Gospodu **Jerneju Bahovcu**,
trgovcu s papirjem

v Ljubljani.

V „Slov. Narodu“ št. 205, z dne 5. t. m. izjavljate, da ste prisiljeni svoj značaj slavnemu učitelstvu označiti, na kar vam sledeče odgovorim:

Kar se tiče neke lanske čudne afere, mi o tem ni nič znanega; pač pa še danes iste besede, katere sem takrat izjavil, povdarjam.

Ko ste Vi od mene trgovino prevzeli, dogovorila sva se, da bodele edino le moje zvezke prodajali, za katere sem vam tudi take nizke cene stavil, da je konkurenca po Vaši lastni izjavi trdila, da ne znam računati, koliko mene isti stanejo. S to izjavo ste nehoti priznali mojo kulantnost.

Ko sva pa prišla v nasprotje, in to le radi tega, ker Vi najnih pogovore niste izpolnili, naročili ste najprej zvezke pri židovski trdnici Pollack in pozneje pri nemški trdnici Grubauer.

Kljub temu so vam bili moji zvezki v vseh ljubljanskih trgovinah pristopni, in to do pričetka sedanjega šolskega leta. Sedaj se vam je pa vzela tudi ta ugodnost, ker ste pri tujem nemškem podjetju naročili zvezke v ta namen, da izpodrinete moje ter s tem uničujete domačo industrijo in odvzemate slovenskim delavcem njihov zaslužek.

Da je prišlo med nama do tega, meni jako neljubega razpora, razvidi vsakdo iz podanega, da ste temu krivec Vi sami. Jako neumestno pa je, da k temu razpору, ki je popolnoma osebne narave, vabite v svojem poslanem častito učitelstvo in slavno „Narodno Šolo“.

Zelo nepreviden pa bi bil, ako bi roke križem držal, ko se mi vničuje z največjim naporom ustanovljeni zavod za izdelovanje in razpečevanje šolskih zvezkov. Kar sem storil za svoje izdelke, storil sem le v silobranu, v katerem pa nisem in ne bom prekorail dostojnih mej.

Pri tej priliki sl. občinstvu ljuludno naznanjam, da vsaki trgovini in sploh slehernemu prav rad in točno s svojimi zvezki in papirnati izdelki postrežem; izvzeti ste le Vi zaradi svoje zahrbtnosti konkurence.

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Petrič,

odlikovana tovarna papirnih izdelkov in tovarniška zaloga papirja v Ljubljani.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Ferd. Balija, Lesce 17 kron 40 vin. — P. sarna dr. Ivana Tavčarja v Ljubljani 200 kron. katere sta plačala in izročila Lovrenc Kavčič in Marijana Kavčič postarja v Medvohah. — Gosp. dr. T. Horvat v Ptuj p. šila 45 kron kot udno ptujske družbe C. M. za l. 1903. — Večerna družba „Pri Zajcu“ 12 kron. — mesto venca na grob gospe Lucije Milčinski. — Gosp. prof. Makso Pirnat, nabral pri Sv. Jstu 6 kron, katere so darovali: dr. V. Štempihar, Jož Benedik, Franč Benedik, Franč Šavnik, dr. Franč. Novak, Makso Pirnat, vsak po 1 K. — Skupaj 280 kron 40 vin. — Srčna hvala!

Slovenici in Slovenke! Ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 6. septembra: Karlota Nučič, zasebna uradnica hči 6 mes. Stari trg 11. Kron. črevesni katar. — Ivana Cvrtin, pekarskega pomočnika l. 1. mes. Ulica na Grad 3. Catarrh intest. — Marija Šonc, delavčeva hči. 14 ur stara. Cerkvene ulice 25. Življensko slabosti.

Dne 7. septembra: Lucija Milčinski, davkarjeva vdova 63 let. Rešjeva cesta 13. Appendicitis purulenta. Sepsis chron.

Dne 8. septembra: Ivana Petrovič, paznikova hči, 11 mes. Tržaška cesta 24. Catarrh gastro intest. — Marija Grdclnik, posetnikova hči 2¹/₂ mes. Karlovska zemlja 46. Catarrh gastro intest.

V deželni bolnici:

Dne 6. septembra: Ana Dimnik, ključničarjeva vdova 80 let. Pneumonia. — Ivan Sajovic, delavec, 44 let. Pneumonia.

Jako praktično na potovanju.

nepogrešljivo po kratki uporabi.

Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.

Spričevalo Dunaj, 3. julija 1897.

Kalodont

neobhodno potrebna

zobna Crème.

Odlični higieniki potrjujejo, da je skrbno gojenje zob in ust za naše zdravje neobhodno potrebno. Zlasti se s tem prepreči razne žledodne bolezni. Kot izprazno sredstvo zato izkazuje se „Kalodont“, ki spojuje antiseptični vpliv s potrebnim mehničnim čiščenjem zob na (208-4) izvrsten način. III.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306'2. Srednji srčni tlak 758.0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večeri	Nebo
9.	9. zv.	733.4	18.9	sl. jug	jasno
10.	7. zv.	720.5	13.4	sl. ssvzh.	oblačno
	3. pop.	732.3	16.0	sl. sever	dež

Srednja večerajša temperatura: 19.7°, normale: 15.7°. Mokrina v 24 urah: 0.0 mm.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani

Dradni kurzi dunaj. borze 10. septembra 1903.

Maloboni papirji.	Dinar	Blag.
1 ² / ₂ % majeva renta	99.95	100
1 ² / ₂ % srebrna renta	99.95	100
1 ² / ₂ % avstr. krona renta	100.45	100
1 ² / ₂ % zla	120.25	120
1 ² / ₂ % ogrska krona	97.80	98
1 ² / ₂ % zla	118.80	119
1 ² / ₂ % posojilo dežele Kranjske	99.75	100
1 ² / ₂ % posojilo mesta Spljeta	100—	—
1 ² / ₂ % Zadra	100—	—
1 ² / ₂ % „bos. herc. žel. pos. 1903	100.30	101
1 ² / ₂ % češka dož. banka k. o.	99.60	99
1 ² / ₂ % zla	99.75	99
1 ² / ₂ % zast. pis. gal. d. hip. b.	101—	101
1 ² / ₂ % pešt. kom. k. o. z	101—	101
10% pr.	115.10	109
1 ² / ₂ % zast. pis. innerst. hr.	101—	102
1 ² / ₂ % ogr. centr.	—	—
1 ² / ₂ % deželne hranilnice	100.25	101
1 ² / ₂ % zast. pis. ogr. hip. b.	100—	100
1 ² / ₂ % obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100—	101
1 ² / ₂ % češke ind. banke	100.25	101
1 ² / ₂ % prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50	98
1 ² / ₂ % dolenskih železnic	99—	99
1 ² / ₂ % juž. žel. kup. 1 ² / ₂ %	303—	306
1 ² / ₂ % av. pos. za žel. p. o.	100—	101

Srečke.	170—	179
1 ² / ₂ % kroške od leta 1864	182.25	184
1 ² / ₂ % „1860“	247—	251
1 ² / ₂ % „1864	154.75	156
1 ² / ₂ % tizsko	287—	289
1 ² / ₂ % zemlj. kred. I. emisije	277—	283
1 ² / ₂ % II.	260.84	266
1 ² / ₂ % grške hip. banke	87—	89
1 ² / ₂ % srb. k. fra. 100—	112.7	113
1 ² / ₂ % turško	18.75	19
1 ² / ₂ % sašilska	437—	441
1 ² / ₂ % kreditne	83—	87
1 ² / ₂ % inomoške	79	81
1 ² / ₂ % kakovske	71—	75
1 ² / ₂ % ljubljanske	53.25	54
1 ² / ₂ % avstr. rud. križa	26.25	27
1 ² / ₂ % ogr.	68	72
1 ² / ₂ % Radolfce	78—	81
1 ² / ₂ % Salcburško	479.50	—
1 ² / ₂ % dunajske kom.	—	—

Debitne.	81.25	82
1 ² / ₂ % južne železnice	651.50	652
1 ² / ₂ % Državne železnice	1564—	1574
1 ² / ₂ % Avstro-ogrsko bančne del	643.25	644
1 ² / ₂ % Avstr. kreditne banke	710—	712
1 ² / ₂ % Jgrake	250.54	251
1 ² / ₂ % živnostenske	650—	660
1 ² / ₂ % Premogokop v Mostu (Bržx)	367—	368
1 ² / ₂ % Alpinske montan	1670—	1680
1 ² / ₂ % Prške želez. ind. dr.	453.54	454
1 ² / ₂ % Rima-Muranyi	376—	380
1 ² / ₂ % Irboveljske prem. družbe	346—	347
1 ² / ₂ % Avstr. orožne tovr. družbe	146—	147
1 ² / ₂ % Češke sladkorne družbe	—	—

Valute.	11.38	114
1 ² / ₂ % J. kr. cekin	19.11	191
1 ² / ₂ % 30 franki	23.48	233
1 ² / ₂ % 30 marko	23.48	244
1 ² / ₂ % Sovereigns	117.28	1173
1 ² / ₂ % Marko	95.11	953
1 ² / ₂ % Laški bankovci	253—	2537
1 ² / ₂ % Rublji	4.84	—
1 ² / ₂ % Dinarji	—	—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 10. septembra 1903.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K 74
„ april 1904.	50	77
„ oktober	50	62
„ april 1903.	50	64
„ sept. 1904	50	63
„ maj 1904	50	64

Effektiv.

2¹/₂ vinarja višji.

Franja Sirnik javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je nje iskreno ljubljani soprog, gospod

Karol Sirnik

posestnik

včeraj dne 9. septembra ob 10 uri zvečer, po dolgoletni mučni bolezni, prežiden s v. zakramenti za umirajočega, v 63. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predrežega ranjega bode v petek dne 11. septembra ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Žabjek št. 6, na pokopališče k sv. Kristofu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v mnogih cerkvah. (2358)

Predrežega pokojnega priporočam v pobožno molitev in prijazni spomin.

V Ljubljani, 10. septembra 1903.

Maline

v vsaki množini

kupuje **Teodor Novotny** Ljubljana, Dunajska cesta št. 11. (2357)

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000—

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2.

Zamena je v okolišnje

izšrebane vrednostne papirje in vnovčuje sapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavecije.

K Zakupit in inkasno menje. K Borzna naročila. K

Baje prodaje na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

vojaške ženitninske kavecije.

K Zakupit in inkasno menje. K Borzna naročila. K

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na višnje knjižice proti ugodnim obrestim. Vložba denar obravnava od dne vloge do dne vplačila.

Promet s čeki in nakazilnicami.

Kupi se
„Ljubljanskega Zvona“
št. 1. in 2. leta 1898.
Upravništvo „Ljubljanskega Zvona“.

Obleke, koce, stare vojaške
čevlje z dobrimi podplati na debelo
tudi proti šestmesečnemu plačil-
nemu odlogu pri L. Pressburger &
sin, Dunaj XX/1, tovarna Pressburg. 7

Absolv. pravnik
z 2 drž. izpitoma želi vstopiti v od-
vetniško ali notarsko pisarno.
Ponudbe se prosijo na upravništvo
„Slov. Narod“ pod S. J. (2346-1)

Dva dijaka
se sprejmeta na stanovanje in hrano.
Vrt na razpolago.
Natančneje se izve: Gradišče
št. 10. (2351-1)

Učenec
iz poštene rodbine, 12-14 let star,
se sprejme v trgovino z meša-
nim blagom (2320-2)
J. Kranjc v Borovnici.

Deklice
sprejme na stanovanje in hrano samo-
stojna gospodična, absolventinja du-
najske c. kr. strokovne šole.
V Ljubljani, na Bregu št. 2,
II nadstropje. (2352-1)

Mlad
trgovski pomočnik
vešč v trgovini z manufakturnim in
špecerijskim blagom, želi s 1. okto-
brom sedanjo službo premeniti.
Ponudbe naj se blagovodno po-
slati upravništvu „Slov. Narod“ pod
šifro „A. N. 502“. (2345-1)

2 dijaka
iz srednjih šol se sprejmeta na
stanovanje in hrano blizu gim-
nazije. (2347-1)
Marije Terezije cesta št. 1
II nadstropje na desno,

Učenca
13-14 let starega, krepkega, poštenih
starišev, kateri je dovršil 4razredno
ljudsko šolo z dobrimi spričevali, ali
tudi I. gimn. sprejme takoj pod ugod-
nimi pogoji, želi se tudi znanje nem-
ščine, Th. Tollazzi v Logatcu, trgo-
vina s špecerijskim blagom, deželni
pridelki, vinom itd. (2338-3)

Majhna
opravljena soba
za učenca iz boljše hiše ali pa
za gospico se odda
v Ljubljani, Rimska cesta št. 9,
I. nadstropje, vrata 12.
Dobi se tudi vsa hrana. 2310-3

Stavbinske
svetilnice,
tovarniške
in delavniške
svetilnice,
laterne, varil-
nice in peči
za kuhanje.
Pojasnila zastoj
in poštne prosto.
Gerson, Boehm & Rosenthal
tovarna za kovinske izdelke
Dunaj, XX. 5 (745-9)

Pravým pokladem
pro všechny, kdo poblazením v mládí onemoc-
něli, jest výtěčné dílo:
Dra Retau-a Scheochrana.
České vydání po 80tem vydání německém. S 27
následky těchto nepravostí trpí, na tisíc lidí
vědí dluh tomu své uzdravení. Lze je dostati u
nakladatelské firmy „Verlags-Magazin R.
F. Bierer, Leipzig, Neumarkt No. 21“, jakož
i v každém knihkupectví.

(2788-31)

Št. 1061. (2353-1)
Otroška vrtca.
I. mestni slovenski otroški vrtec v Komenskega ulicah in II. mestni slo-
venski otroški vrtec v Cerkvenih ulicah se otvorita
v sredo dne 16. septembra t. l.
Vpisovalo se bode v obeh zavodih dne 14. in 15. septembra v šolskih
prostorih.
C. kr. mestni šolski svet ljubljanski
dne 4. septembra 1903.

Podpisani gremij naznanja, da se vrše
ponavljavni izpiti na gremijalni trgovski šoli
dné 27. septembra t. l. ob 7. uri zjutraj, šola
se pa otvori isti dan ob pol 11. uri dopoldne.
Trgovski gremij v Ljubljani.
(2355-1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.
Izvod iz voznega reda.
veljaven od dne 1. maja 1903. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak
v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri zj. osebni
vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m
zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez
Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine
vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od
31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bre-
genc, Curih, Genevo, Pariz čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine
vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I in II razr.), Lipsko, na
Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste,
Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I in II razreda). — Praga v Novo mesto in v Kočevje.
Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri
5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano
juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Mo-
nakovo, Inomost (direktni vozovi I in II razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr,
Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri
16 m popoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I in II
razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz,
Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor,
Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni
vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-
Reifling iz Steyr, Lince, Budjevice, Plzina, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage,
Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praz-
nikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osebni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra
ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj.
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta,
Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Zammik.
Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob
10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz
Zammika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m
in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (4719)

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani.
Št. 5152. Dne 2. septembra 1903.

Razglas.
C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani razpisuje v nabavo potrebnih
desek, plohov, obročev, sodčkov, dog in premoga za leto 1904. oziroma 1905.
konkurenčno razpravo.
Pismene ponudbe vsaka pola kolekovana z 1 K in opremljene s pobot-
nico o 10% varščini, zaračunjeni po zaslužku za leto 1904. in vloženi pri kaki
c. kr. blagajni, dopolnje naj se najkasneje do dne 1. oktobra 1903 ob 11. uri
dopoludne na podpisano c. kr. tobačno glavno tovarno.
Napis naj se glasi: Ponudba za dobavo desek, plohov, obročev i. t. d.
k št. 5152/1903.
Za leto 1904. potrebovalo se bode 52.000 kosov 4 metre dolgih,
14 mm debelih desk iz mehkega lesa, in 13.000 kosov 4 metre dolgih,
20 mm debelih desk iz mehkega lesa; dalje
1000 kosov 4 m dolgih, 26 mm debelih in 316 mm širokih desek (mehki les)
200 " 4 " " 33 " " " 316 " " " plohov " "
300 " 4 " " 40 " " " 316 " " " " " "
500 " 4 " " 53 " " " 316 " " " " " "
300 " 4 " " 53 " " " 316 " " " " " "
8 m³ 260 mm širokih 53 mm debelih in 2 m dolgih plohov iz trdega lesa (hruška,
javor),
12 m³ obsekanih hlodov različnih širin,
100 kosov hrastovih pragov, dolgost: 1-5 m, širokost: 0-19 m, visokost: 0-15 m
1.000 " leskovih velikih obročev dolgost 3-5 m v zvezkih po 50 kosov
130.000 " malih " " " 2-5 " " " " 100 " "
500 " velikih bukovih sodov po 2" hl
1.200 " bukovih dog 80 cm dolgih
1.400 " hrastovih " 116 " "
1.000 " " 70 " "
21.000 meterskih centov premoga.
Potrebne množine za leto 1905. v približnem številu kakor v letu 1904.
naznanile se bodo zalagateljem pred potekom leta 1904.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani.

Naznanilo.
Uljudno naznanjam, da sem dne 10. septembra 1903 prevzel
gostilno „pri Cebav“
v Šent Vidu nad Ljubljano
z lepim senčnatim vrtom.
Postregel bodem vedno z dobrim in pristnim vinom, svežim pivom
in z mrlimi in gorkimi jedli.
Za obilen obisk se priporočam
Janez Dermastja
prej gostilničar „pri Koširju“ v Tacnu.
(2356-1)

Dobro upeljana
pekarija
na Bledu (2339-3)
se dá pod ugodnimi pogoji takoj v
najem. Vpraša se J. Dežman, Bled 22.

Dijaki
ali gospodične se sprejmejo v
boljši rodbini pod zmernimi pogoji
v stanovanje in na hrano
v Ljubljani, Glavni trg št. 25,
I. nadstropje. (2187-5)

Išče se s 1. novembrom ali
1. oktobrom t. l.
stanovanje
z dvema sobama in pripadki, even-
tualno z eno večjo sobo in pripadki.
za redno brez otrok.
Ponudbe naj se prijavijo uprav-
ništvu „Slov. Narod“. (2343-1)

Sprejme se več močnih
učencev
v kovačnico za verige
pod ugodnimi pogoji. (2311-3)
Akcijska družba Belapeč, Gorenjsko.

1000 kron
ako je goljufjal!
Brazekrno rodbinsko
srečo jamči knjiga o prebi-
lem blagolovju otrok. Z več
tisoc zahvalnimi pismi pošilja
diskretno za 90 vin. v avstr.
znamkah gospa
A. Kaupa
Berlin S. W. 210 Lin-
denstrasse 50.
(1339-43)

Pričetek šolskega leta
na mestnih javnih in zasebnih ljudskih in meščanskih
šolah v Ljubljani.

Na I. II. in III. mestni deški ljudski šoli, na mestni nemški petrazrednici,
na mestni slovenski in nemški dekliški osemrazrednici, na dekliških šolah pri
uršulinkah, na mestni dvorazrednici na Karlovske zemlji, na dekliških zavodih
baronice Lichtenthurnove in Huth-Hanssove, na deški šoli v Marijanišču ter na
šoli nemškega Schulvereina začne se šolsko leto 1903/4 v sredo, dne 16. sep-
tembra t. l. s klicanjem sv. Duha in rednim šolskim podukom.
Za vpisovanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk so določeni
dnevi 13., 14. in 15. september t. l. Vpisovanje se vrši v šolskih poslopih.
Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se ne sprejemajo na novo
več v mestne šole. Učenci in učenke, ki so zahajale že doslej v tukajšnje
zavode in šole, dasi prebivajo izven mesta, se sprejmo pogojno še dotlej, da
zadosté svoji šoloobveznosti. (2354-1)

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski
dne 4. septembra 1903.

Št. 3826. (2332)
Razpis natečaja.
Na petrazredni c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji je stalno popolniti
mesto učitelja ali učiteljice

z dohodki IV. plačilnega razreda idrijskega učnega osebja, t. j. z letno plačo
1000 kron, aktivitetno doklado letnih 200 kron in s pravico do 6 petletnic po
100 kron.
Prosilci naj lastnorочно pisane prošnje z dokazom učne sposobnosti za
ljudske šole z nemškim in slovenskim učenim jezikom predpisanim službenim potom
do 1. oktobra 1903
pri podpisnem c. kr. rudniškem ravnateljstvu vložijo.
V glasbi izveščani in sicer enako kvalifikovani prosilci imajo prednost.
C. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji
dne 7. septembra 1903.

!Pohišstvo!
Kdor želi po nizki ceni in dobro blago kupiti,
naj kupi pri
Fr. Burger-ju
mizarju v Spodnji Šiški
ki ima še v zalogi čez sto raznovrstnih postelj,
cele oprave za spalne sobe in še mnogovrstnih
drugih reči. (2308-3)

Marija Sever
učiteljica klavirja
stanuje 2327-2
na Jurčičevem trgu št. 3
in je doma vsak dan od 1.-3. ure.

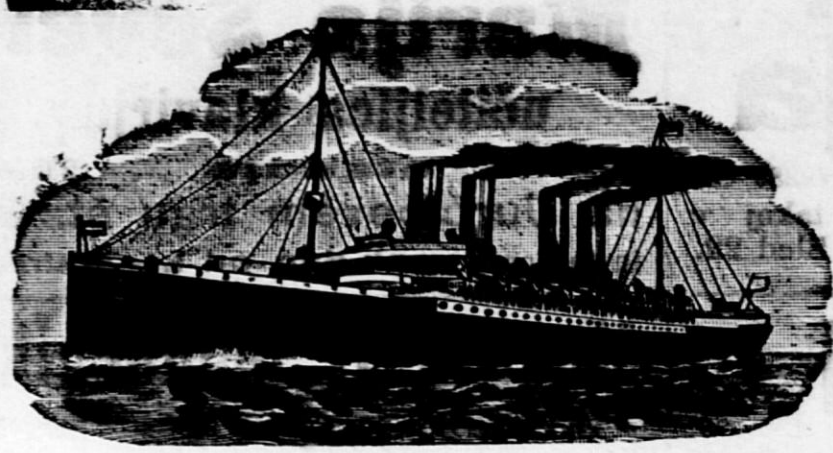
Mesarski pomočnik
se sprejme pri 2258-4
Al. Pavlinu v Trebnjem.
Vstop 15. septembra ali pa 1. ok-
tobra t. l. Izučen mora biti v razse-
kavanju mesa. Plača po dogovoru.

Trgovski pomočnik
18 let star, z dobrim spričevalom,
želi vstopiti v službo v trgovino me-
šanega blaga kje na deželi. Vstop
začetkom oktobra.
Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“. (2316-2)

Bivši trgovec
oženjen, brez otrok, v najboljših letih, želi
vstopiti v službo v večjo trgovino ali po-
družnico. Izkáže se lahko z dobrimi refe-
rencami. (2315-2)
Ponudbe se prosijo pod naslovom:
„Poštenost 500“ poste restante, Šmarje
pri Jelšah.

Prostor za gostilno
v mestu — brez koncesije — ali pa
gostilno v najem
bodisi v mestu ali zunaj mesta, želi
se prevzeti za 1. november t. l.
Ponudbe na upravništvo „Slov.
Naroda“. (2274-3)

Proda se pod roko
ново zidana hiša
(v podobi vile), z lepim sadnim vr-
tom, ležeča ob glavni cesti v St. Juriju
pri Kranju, pri kateri se nahaja tudi
javna vaga, in je jako pripravna za
vsako kupčijo. (2263-3)
Prodajalne pogoje daje g. Ma-
rija Marenčič v Kranju.

Kdor hoče potovati
v Ameriko
s cesarskimi in poštami
parobrodi, naj se obrne edino
le na tvrdo:

Kareš & Stocky
Bremen, Bahnhofstrasse Nr. 29.

Ta tvrda se sporazumeva s potniki v njih materinskem jeziku, prevaža potnike z najboljšimi in najhitrejšimi parobrodi, pozna temeljito zakone o izseljevanju in zamore tedaj potnike dobro poučiti, kako se imajo med potjo vesti, da pridejo srečno v Ameriko. Naj tedaj vsakdo, ki se je namenil potovati v Ameriko, piše prej tvrditi:

Kareš & Stocky, Bremen, Bahnhofstrasse Nr. 29
ta mu odgovori takoj točno in brezplačno. (2350—1)

(2319)

Oklic.

S 11/3/17.

V konkurzu „Zveznega kmetijskega društva v Poljanah“ dovoli se na predlog odbora upnikov in upravnika konkurznega sklada s privoljenjem konkurznega komisarja

prodaja na drobno

vsega v konkurzni sklad spadajočega mešanega blaga, kakor čipk, špecerijskega in drobnega blaga, usnja in železa v cenilni vrednosti 17.147 K 74 h

na dan 13. septembra 1903

takoj po zjutranji maši pa do 5. ure popoldne in potem vsako nedeljo in praznik v navedenem času, dokler ne bo cela zaloga razprodana, v Poljanah v prodajalnicah prostorih zadruge.

Blago se bo izklicalo v cenilni vrednosti, oddalo pa za vsako ceno tistemu, ki bo največ ponudil, kupnino takoj plačal, ter kupljeno blago odstranil.

Popis blaga pregleda se lahko pri tem sodišču ali pri upravniku konkurznega sklada c. kr. notarju g. Nikotu Lenček v Škofjeloči.

C. kr. okrajno sodišče Škofjaloka odd. I.,

5. septembra 1903.

Slav. občinstvu naznanjam, da so dovršena dela **moje nove restavracije**

pri „Zajcu“ na Rimski cesti 24

kjer se nahajajo zelo ugodni, obširni in moderno opremljeni prostori, pripravljeni za zaključene družbene večere, kakor strele, društvene seje ter za razne skupne pojedine itd. Istotam je rendez-vous slavnega omizja „klinike“, ter vseh mojih blagonaklonjenih gostov prejšnje dolgoletne gostilne na Rimski cesti št. 4.

Točijo se priznana najboljša stara in nova pristna vina iz najbolj plemenitih vinskih pokrajin kakor: dolenska, goriska, istrska, štajerska, klosternuburška, dalmatinska in razna druga vina na litre in v steklenicah ter se tudi oddajajo v sodeih. Kdor ljubi zdravo, pristno vinsko kapljico, okusna jedila, točno in prijazno postrežbo, ta pridi in ustreženo mu bode!

Nadejam se od slav. občinstva obilne naklonjenosti.

Z vsem spoštovanjem

Avguštin Zajec,
restavrat.

(2329—2)

Naznanilo.

Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) se prične šolsko leto 1903/4 s slovesno službo božjo

dné 18. septembra 1903.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dné 15. septembra od 9.—12. ure, v ostale razrede dné 16. septembra od 9.—12. ure. Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra popoldne.

Natančnejša pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopju. Po navedbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dné 28. avgusta 1894, št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta. (2307—3)

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

V Ljubljani, dne 4. septembra 1903.

Kolosalno

zalogo smo kupili po ceni, torej zamoremo tudi po čuda nizki ceni prodajati.

Letne in jesenske obleke, površnike, haveloke, športne suknje od 4 gl. višje
damski jopiči jesenski in zimski, ovratniki dolgi od 3 „ „
jesenski in zimski paletoti od 5 „ „
nepremočni dež. plašči iz Reithoferjeve proževine (gumi), športne suknje v modnih barvah 7 „ „
klobuke iz volne in klobučevine od 50 kr. višje.
Največja izbira visokomodnega sukna, konfekcija za dame in gospode v najfiniji izpeljavi in vse le po čudno nizkih cenah.

Angleško skladišče blaga

Kapamacsija & Bondy

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

(2339—2)

O. Bernatović, poslovođa.

Veliko izbero finih specialitet surovc in žgane kave

po vsaki ceni po K 2.— in K 4.— kilo-gram ponudi tvrda (11—205)

Edmund Kavčič

== v Ljubljani. ==

Na Voloskem pri Opatiji
se dá v najem

hotel z restavracijo

na zelo prikladnem mestu.

Natančnejše informacije daje upravništvo »Slov. Narod« (2318—2)

Elegantne zalepke

za (2083—9)

šaljivo pošto

vedno v zalogi pri

Ivanu Bonaču
v Ljubljani.

Cena 100 komadov 3 K.

Milijone dam

uporablja

„Feeolin“.

Vprašajte svo-

jega zdravnika,

ali ni „Feeolin“

najboljše lepo-

tilo za polt, lase

in zob! Najbolj

nesnažen obraz in najgrše roke zadobijo aristokratsko finost in obliko po uporabi „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško milo, obstoječe iz 42 najbolj zlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo, da tudi gube in vraske na obrazu, ogrogl, mozolci, rdečica nosu itd. po uporabi „Feeolina“ brez sledu izginejo. — „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za snavljanje, gojenje in lepšanje las, preprečuje izpadanje las, plešatost in glavine bolezni. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljše čistilno sredstvo za srobe. Kdor uporablja redno „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Mi se zavezujemo, da takoj povrnemo denar, ako ne bodeste takoj popolnoma zadovoljni s „Feeolinom“. Cena za 1 komad K 1.—, 3 komadi K 2.50, 6 komadov K 4.—, 12 komadov K 7.—. Poština pri enem komadu 20 h, od 3 komadov naprej 60 h. — Po pošttem povzetju 60 h več. (1078—4)

Razpošilja glavno skladišče

M. Feith na Dunaju

VII., Mariahilferstrasse št. 38.

Zaloga za Ljubljano: Ant. Kane, drogerist. — Edward Mahr, židovski

ulice. — Josip Mayr, lekarna. — Le-

karna „pri zlatem jelenu“.

V založbi L. Schwentnerja v

v Ljubljani je pravkar izšlo

„Iz naših krajev“

spisala

Zofka Hvedrova

Cena broš. 2 K 50 h, po

pošti 2 K 60 h.

Znana pisateljica je s to zbirko črtic in povesti dokazala, kako bistro je opazovala in preštudirala našega kmeta, čegar enostranski verski in drugi nazori tako često pridejo v trpko uasprotje z nazori moderno izobraženega človeka, ki je tudi izšel iz njegove srede.

Med vrticami je precej satire in sarkazma. Zanimivo berivo! Elegantna oprema!

Novo izboljšani gramofoni

(7) z zvočnim locnjem in varstveno skrinjico. (2138)

Najvišja spopolnitev! Zelo priljubljen pri družini in zasebnikih.

Gramofon-avtomat za gostilni-čarje.

Igra samo, če se denar vrže notri.

Prodaja na obroke!

Velika zaloga najnovejših plošč.

Zamena starih plošč.

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg št. 16.

Naročila na zunanje se izvršijo s povratno pošto.

Ugodna prodaja gostilne.

Gostilna „pri solncu“ v trgu Rogatec na Štajerskem

najugodnejša lega, na glavni cesti nasproti novemu kolodvoru, ki se odpre v jeseni, se takoj prodaja, ker iste posestnik ni krčmar. Cena zmerna. Plačilni pogoji jako ugodni.

Vpraša se pri lastniku **Hugo Schlehan-u**, sedaj v Rogatecu ali pa pri **Josip Perhauz**, Dunajska cesta št. 6, I. nadstr. (2212—5)

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Šolsko leto 1903/4. se prične z vpisovanjem dne 15., 16. in 17. septembra. To slovensko glasbeno vzgojevališče podaja učencem umetniško glasbeno izobrazbo v raznih instrumentih, posebno v klavirju in violini od prvega začetka do popolne konservatorske in koncertne višine, v violi, violončelu, kontrabasu in flauti do dostojne usposobljenosti za sodelovanje v orkestru, dalje v solopetju od začetka do operne in koncertne višine in v vseh znanstveno teoretičnih vedah, ki so za celotno in popolno muzikalčno izobrazbo neizogibno potrebne, posebno v glasbeni teoriji, harmoniji, kontrapunktu in glasbeni zgodovini popolno izobrazbo za razumevanje skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, pevovodstvo itd. Instrumentalnim učencem se nudi še posebej prilika, vaditi in izobraževati se v orkestralnih ensemble-vajah, katere se z letošnjim letom vpeljejo redno vsak teden. Glasbeno estetične izobrazbe v zborovem petju se učenci uče pri skupnih vajah zborov in pri event. sodelovanju pri koncertih. Na zavodu poučuje sedem učiteljev. Zavod stoji pod artističnim vodstvom koncertnega vodje prof. Mateja Hubada in pod administrativnim vodstvom šolskega vodje Frana Gerbiča. Šolnina znaša od 1 krone na pol leta do 4 in 6 kron na mesec. Natančnejše se izve iz plakatnih objav in pri društvu v Vegovih ulicah št. 5.

(2344—1)

Odbor „Glasbene Matic“.

Trostrazredna

cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola v Ljubljani.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom vis. c. kr. ministarstva za bogočastje in nauk z dne 12. julija 1900, št. 18.588.)

Gosposke ulice št. 8.

Za šolsko leto 1903/1904 bode vpisovanje dne 16. in 17. septembra od 9. do 12. ure popoldne v ravnateljevi pisarni.

Dne 18. septembra od 8. ure nadalje bode sprejemni izpit za tiste na novo vstopivše gojenke, ki še niso dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole.

Dne 19. septembra se prične osmo šolsko leto s slovesno skupno službo božjo.

Deklice, katere žele vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, naj se v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov osebno oglase ter izkažejo z izpovedmi o svojem dosedanjem šolanju, za sprejem v I. letnik pa posebej še z rojstvenim listom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj do konca prvega polletja šolskega leta.

Vsaka deklica plača pri vpisovanju 4 K prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 4 K sprejemnine. — Šolnina znaša za vsako polletje 10 K.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna dela, odgojeslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje, — prostovoljni pa: lepopisje, telovadba, petje, stenografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Z mestno višjo dekliško šolo je združen poseben trgovski tečaj, namenjen v prvi vrsti absolventinjam tega zavoda, potem pa tudi drugim deklicam, če so dopolnile vsaj 16. leto in dokažejo v posebnem sprejemnem izpitu dovolj sposobnosti za trgovske nauke.

Vpisovanje za trgovski tečaj bode dne 22. in 23. septembra od 11. do 12. ure.

Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1903.

(2246—3)

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

Naznanilo.

Iz bivše konkurzne mase

(2156—8)

pri „Amerikancu“

zaostala moda, zaloga manufakturnega blaga, se je prepeljala dne 20. avgusta t. l.

iz Starega trga

na Dunajsko cesto št. 20

vis-a-vis kavarne „Evropa“

in se bode tam prodajala po ceni nepreklicno do najdalje 1. novembra 1903.

